

RUIMTE VOOR HET WOORD VAN GOD

Een Kerkelijk Centrum in Het Groene Woud

Samenvatting

De door de Algemene Kerkenraad van Woudenberg in het leven geroepen Stuurgroep concludeert op basis van de brede bezinning in het voortraject, de gesprekken met de gemeente en de consultaties van de brede ambtsdragersvergadering dat de realisatie van een 2de Kerkelijk Centrum voor onze hervormde gemeente een uniek en ondernemend plan is waarvoor geloofsmoed nodig is, maar dat voor een gezonde verdere ontwikkeling van onze hervormde gemeente in de toekomst de meeste mogelijkheden biedt. Dit betreft zowel de beide wijkgemeenten als het bredere geheel, waarbij het diaconale plan 'Een delende en dienende gemeente' een belangrijke onderdeel vormt.

De Stuurgroep komt tot een positieve conclusie over de haalbaarheid van het door haar uitgewerkte plan en adviseert het plan gefaseerd uit te voeren. Om het financiële risico beheersbaar te houden wordt geadviseerd om de uitvoering pas ter hand te nemen als 90% van het benodigde vrij besteedbare eigen vermogen binnen is en de Vrijwillige Bijdrage een significante eenmalige stijging van tenminste 5% laat zien naast de gemiddelde jaarlijkse stijging van 1,5%.

Eindrapportage Stuurgroep 2^e locatie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting en conclusies	4
Werkgroepen.....	5
Draagvlak	7
Inleiding	8
Besluitvorming algemene kerkenraad op 22 september 2016	8
Stuurgroep.....	10
Taakstelling stuurgroep.....	10
Samenstelling Stuurgroep	10
Aanpak van de Stuurgroep	10
Communicatie	10
Draagvlak	12
Bevindingen werkgroepen	14
Werkgroep diaconaal & sociaal maatschappelijke invulling 2 ^e kerkelijk centrum.....	14
Werkgroep Bouwkundig Ontwerp	14
Werkgroep Financiën	14
Werkgroep Fondsenwerving	17
Conclusies en aanbevelingen	18
Bijlagen: Rapportages van de werkgroepen	20
Werkgroep Diaconale-maatschappelijke activiteiten	21
Opdrachtomschrijving	21
Nadere uitwerking van de opdracht	21
Samenstelling werkgroep	21
Werkwijze werkgroep	21
Visie: Diaconale Droom	22
Resultaten	23
Governance, vrijwillige inzet en huisvesting	25
Samenvatting & Aanbevelingen van de werkgroep	25
Werkgroep Bouwkundig ontwerp.....	27
Opdrachtomschrijving werkgroep Bouwkundig ontwerp	27
Samenstelling werkgroep	27
Aanpak.....	27

Reacties op het voorlopig ontwerp	28
Resultaten	28
Werkgroep Financiën	32
Inleiding	32
Analyse Vrijwillige Bijdrage 2017	32
Doorberekening Meerjarenbegroting en de parameters.	34
Parameters en resultaat	37
Accountantsonderzoek.....	38
Samenvatting.....	38
Bijlagen	39
Werkgroep fondswerving.....	41
Opdrachtoomschrijving	41
Samenstelling werkgroep Fondsenwerving	41
Werkwijze werkgroep fondsenwerving.....	41
Resultaten	42

Voorwoord

In opdracht van de algemene kerkenraad is door de Stuurgroep 2^e locatie en de daaronder vallende werkgroepen nader onderzoek gedaan naar de mogelijke realisering van een 2^e kerkelijk centrum (kerk met diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum) op een locatie in het Groene Woud, naast de Wartburgschool. In deze rapportage doet de Stuurgroep verslag van haar bevindingen en aanbevelingen over het vervolgtraject.

De Stuurgroep is gebleven bij de aan haar verstrekte opdracht. Dat betekent dat geen uitspraak wordt gedaan over de situatie die zou ontstaan als door de AK besloten wordt dat het plan niet wordt voortgezet. In het voortraject is destijds opgemerkt dat niets doen eigenlijk geen optie is. Er is toen wel een afweging gemaakt in hoeverre een centrale optie (verbouwing Eben-Haëzer en Kerk) aan de geformuleerde wensen tegemoet zou komen. Daarvan is geconcludeerd dat die optie in beduidend mindere mate invulling geeft dan een 2de Kerkelijk Centrum in het Oosten van het dorp. Hoe een mogelijk besluit om af te zien van het plan voor een 2de kerkelijk centrum zal uitwerken op de gemeente is iets waar de Stuurgroep zich niet in heeft verdiept.

De Stuurgroep zegt een ieder dank die een bijdrage heeft geleverd aan het onderzoek en de totstandkoming van het eindrapport en hoopt dat het zal bijdragen aan het kerkelijk leven in onze gemeente.

Door Stuurgroep en werkgroepen is in biddend opzien tot God gewerkt in het besef dat aan 's Heeren zegen alles is gelegen: *“Als de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen zijn bouwers er aan.”* In dit besef draagt de Stuurgroep dit rapport ter verdere besluitvorming over aan de algemene kerkenraad.

Samenvatting en conclusies

Door de algemene kerkenraad is aan de Stuurgroep 2^e locatie en daaronder vallende werkgroepen opdracht gegeven een vervolg te geven aan het onderzoek naar de mogelijkheden van het realiseren van een 2^e kerkelijk centrum (kerk met diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum) in het Groene Woud, op de locatie die in eigendom is van de Hervormde Gemeente naast de Wartburgschool. De opdracht omvat:

- a. Het opstellen van een voorlopig bouwkundig ontwerp en de daarbij behorende kostenberekening.
- b. Het uitwerken van een plan voor externe en interne financiering van het plan (bouw, inrichting), bij voorkeur in de vorm van concrete toezeggingen voor obligaties, subsidies en donaties en offertes of conceptovereenkomsten voor leningen.
- c. Het ontwikkelen van activiteiten ter bevordering van een verhoging van de jaarlijkse vrijwillige bijdrage van gemeenteleden.
- d. Het opstellen van een beleidsnota over mogelijke diaconaal-maatschappelijke activiteiten.
- e. Planning en organisatie van de uitvoering.

De Stuurgroep is met de uitwerking van deze opdracht aan de slag gegaan en doet in deze rapportage verslag van de uitgevoerde activiteiten en de conclusies die zij heeft getrokken uit de bevindingen. Ten aanzien van punt b is gebleken dat het in deze fase niet mogelijk is om al concrete toezeggingen te krijgen voor leningen. Met betrekking tot punt c is een start gemaakt met een significante stijging t.o.v. voorgaande jaren. In de nadere analyse is ook gebleken dat dit streefniveau niet per se noodzakelijk is en kan worden gecompenseerd door andere parameters. De punten a en d hebben tot een concreet voorstel geleid. Punt e is naar de mening van de Stuurgroep in dit stadium niet concreet uitgedetailleerd, maar wel is een advies over de verantwoordelijkheid van het vervolgtraject geformuleerd.

De Stuurgroep komt op basis van de rapportages van de werkgroepen, de bevindingen uit de verrichte werkzaamheden, consultaties van de betrokken colleges en een accountsverklaring over de meerjarenprognose 2017 – 2027 die in het kader van de voorgenomen realisering van een 2^e kerkelijk centrum is opgesteld tot een positieve conclusie over de haalbaarheid van het door haar uitgewerkte plan en adviseert de algemene kerkenraad om het plan gefaseerd uit te voeren. De fasering betreft een koppeling aan de financiering van het plan. Om het financiële risico beheersbaar te houden wordt geadviseerd om de uitvoering pas ter hand te nemen als 90% van het benodigde vrij besteedbare eigen vermogen i.c. € 750.000 binnen is en de Vrijwillige Bijdrage een significante eenmalige stijging laat zien van minimaal 5% naast de gemiddelde jaarlijkse stijging van 1,5%.

De Stuurgroep concludeert op basis van de brede bezinning in het voortraject, de gesprekken met de gemeente en de consultaties van de brede ambtsdragersvergadering dat de realisatie van een 2de Kerkelijk Centrum voor onze hervormde gemeente een uniek en ondernemend plan is waarvoor geloofsmoed nodig is, maar dat voor een gezonde verdere ontwikkeling van onze hervormde gemeente in de toekomst de meeste mogelijkheden biedt. Dit betreft zowel de beide wijkgemeenten als het bredere geheel, waarbij het diaconale plan 'Een delende en dienende gemeente' een belangrijke onderdeel vormt.

Het plan voor een 2de Kerkelijk Centrum biedt een uitstekend perspectief op de invulling van wat destijds is geformuleerd in de hieronder opgenomen Visiekaart.

RUIMTE voor het Woord van God. Naar binnen en naar buiten.

Een tweede kerkelijk centrum biedt kansen voor verdieping en verbreding van de gemeente: Kerkzijn+. We hebben een Woord, ook voor de wereld om ons heen.

RUIMTE...

Voor het Woord van God, het Evangelie van onze Heere Jezus

- Naar binnen en naar buiten
- In twee wijkgemeenten van één hervormde gemeente

Een 2e kerkelijk centrum biedt kansen voor verdieping en verbreding van de gemeente: **Kerkzijn+**. Om kerk in de buurt te zijn; in het centrum en in het oosten van het dorp ruimte te hebben voor de omgeving en geborgenheid te bieden, elkaar te kennen en zelf gekend te worden. Dat geeft een +.

We hebben kansen

- Er is een doorgaande uitbreiding van woningbouw in het oosten van het dorp
- Een sterke gemeente met 2 robuuste wijken
- Goede interne verhoudingen
- De brede hervormd-gereformeerde koers is voluit geaccepteerd

We zoeken ruimte voor ontwikkeling en groei, vanuit onze Bijbelse opdracht

- verbreding van het Woord van God; versterking van Zijn gemeente
- uitwerking in Woord en Daad – Zondag en doordeweeks
- verbinding met alle mensen om ons heen: Gemeenschap in de breedte
- elkaar kennen en gekend worden

Dit is de visie van de kerkenraden op de weg die we als gemeente samen kunnen gaan.

De Stuurgroep is van mening dat, hoewel nog geen breed en uitbundig enthousiasme gesignaleerd wordt en er in de gemeente tegelijk ook zorgen geuit zijn over het bewaren van de eenheid, er wel voldoende draagvlak respectievelijk acceptatie in de gemeente aanwezig is om het plan te realiseren. Der Stuurgroep stelt vast dat de financiële situatie gunstig is om het plan uitvoering te geven. De actuele situatie van de middelen is weliswaar nog niet voldoende om het plan onmiddellijk te realiseren. Er is wel voldoende potentieel in de gemeente aanwezig dat daartoe dan ook actief aangesproken zal moeten worden.

Werkgroepen

Door de werkgroep Diaconaal-maatschappelijke Activiteiten heeft op basis van de visie van de algemene kerkenraad op het samen gemeentezijn een diaconaal-maatschappelijke visie ontwikkeld met als thema “Een delende en dienende gemeente”. De visie is gericht op de gehele gemeente (inclusief Eben-Haëzer en Dorpskerk), met qua ruimtelijke uitwerking een speciale focus op de 2^e locatie. Op basis van een thematische uitwerking zijn voorstellen ontwikkeld voor een stapsgewijs te realiseren diaconaal-maatschappelijk activiteitenprogramma. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het Programma van Eisen voor de te realiseren nieuwbouw (met ook suggesties voor Eben-Haëzer en de Dorpskerk) en vervolgens in overleg met de werkgroep Bouwkundig Ontwerp ruimtelijk vertaald in het voorlopig ontwerp voor het 2^e kerkelijk centrum. Door de werkgroep zijn ook aanbevelingen gedaan voor de oprichting van een stichting met diaconale en missionaire doelen waarin ook derden kunnen participeren en suggesties voor de werving, begeleiding en opleiding van vrijwilligers.

Door de werkgroep Bouwkundig Ontwerp is samen met het geselecteerde architectenbureau Roosros een voorlopig ontwerp van het 2^e kerkelijk centrum ontwikkeld en gepresenteerd op een gemeentevening en vervolgens gedurende 2 maanden in Eben-Haëzer ten toon gesteld. Het ontwerp laat een modern gebouw zien met een open karakter en functioneel, goed passend in de omgeving. Het ontwerp is over het algemeen positief ontvangen. Er is een beperkt aantal reacties ontvangen waarvan het belangrijkste is dat men graag het kerkelijk karakter van het gebouw versterkt ziet. Het gebouw voldoet aan alle door ons gestelde eisen.

De kosten van het centrum zijn door een onafhankelijk bureau doorgerekend en komen met een bedrag van € 2,3 miljoen (prijsspeil juni 2017) vrijwel overeen met eerdere kostenramingen.

De werkgroep Financiën heeft alle kosten in de begroting zo zorgvuldig mogelijk gecontroleerd en begroot. Het werk is ook door een externe accountant gecontroleerd en akkoord bevonden volgens de daartoe geschikte norm. Het College van Kerkrentmeesters stemt in met het eindrapport van de werkgroep.

Voor wat betreft de opbrengsten is een voorzichtig scenario doorgerekend met de cijfers van groei en vrijwillige bijdrage zoals de jongste historie ons laat zien. Er is een volledige aansluiting met het resultaat van 2016. Deze zo neutraal mogelijke benadering van het financieel resultaat na de bouw van de 2^e kerkelijke centrum laat een exploitatieresultaat zien van € - 18.641 per jaar. Uit de sensitiviteit van diverse parameters kan worden opgemaakt welke factoren dit resultaat het sterkst bepalen en met welke inspanningen en meevallers een kostendekkende begroting kan worden bereikt.

Vanuit de analyse die is gemaakt betreffende de ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdrage is duidelijk dat met aandacht en adequate opvolging door het CvK, een verdere verhoging van deze bijdrage dan in het rapport aangegeven mogelijk moet zijn.

Met betrekking tot de ontwikkeling van het ledental van de gemeente heeft de werkgroep de iets aangepaste historische lijn doorgetrokken. Dit betekent dat geen extra groei is opgenomen, bijvoorbeeld als gevolg van een geringere uitstroom uit onze gemeente en ook geen extra groei als gevolg van het specifieke effect vanwege fysieke aanwezigheid met een kerkelijk centrum in het Groene Woud.

Hoewel er in het basisscenario geen positief resultaat naar voren komt, acht de Stuurgroep de marge acceptabel in het licht van de gekozen uitgangspunten.

De werkgroep Fondsenwerving heeft, mede op basis van de informatie afkomstig van de diaconaal-maatschappelijke werkgroep een aantal te benaderen externe fondsen geselecteerd. Ook zijn subsidieaanvragen naar een aantal organisaties gestuurd. Verder is het proces en promotiemateriaal uitgewerkt voor het verkrijgen van renteloze leningen en giften vanuit de gemeente en zijn in het kader van geldwerving te organiseren activiteiten uitgedacht en verzameld. Inhoudelijk kan de werkgroep direct van start na een opdracht daartoe van de algemene kerkenraad. De door de werkgroep in eerdere rapportage uitgesproken verwachtingen zijn meegenomen in de Meerjarenraming van de werkgroep Financiën.

Door de Stuurgroep is veel aandacht geschonken aan de communicatie met de gemeente. Zo werden 4 voortgangsberichten uitgebracht en 3 gemeenteveningen belegd. In totaal zijn er in het proces vanaf het begin gerekend dan 10 gemeenteveningen gehouden en even zo veel voortgangsberichten gepubliceerd. Actieve betrokkenheid van de gemeente was er ook via aan de werkgroepen gelieerde klankbordgroepen. Daarnaast waren het voorlopig ontwerp in een vaste presentatie, de eindrapportages van de werkgroepen en het Programma van Eisen en Wensen gedurende de zomermaanden en september te bezichtigen in Eben-Haëzer, waarbij de gemeente in de gelegenheid werd gesteld via een reactieformulier te reageren.

Met de burgerlijke gemeente werd succesvol overlegd over een aangepaste ruimtelijke inpassing van het kerkelijk centrum in het bestemmingsplan en is gewerkt aan een oplossing voor de problematiek van risicocontouren in het kader van de WABO die over het perceel liepen; hoewel alles nog niet

geheel is afgewikkeld ligt een oplossing klaar. Mede in samenhang hiermee is overlegd over een zorgvuldige timing van de communicatie naar buiten met het oog op alle belanghebbende partijen. De buurtbewoners worden na een definitieve positief besluit persoonlijk geïnformeerd over de voornemens; hiertoe zijn brieven en een persbericht opgesteld die verstuurd worden zodra het besluit over het plan is genomen. Het overleg met de burgerlijke gemeente over het verkopen van een deel van de kavel dat niet door de hervormde gemeente zal worden ingevuld is nog niet afgerond.

Draagvlak

Na de schriftelijke peiling tijdens de op 14 september 2016 gehouden gemeenteavond zijn er geen nieuwe peilingen naar het draagvlak gedaan. Uit die peiling, gebaseerd op de reacties van 300 van de 900 belijdende leden van de gemeente bleek, dat 16% weinig of niets zag in voortzetting van het traject, 22% daar neutraal tegenover stond en 61% daar positief over was. Een (financiële) indicatie van het draagvlak kan worden afgeleid uit de resultaten van de Actie Kerkbalans. Van degenen die een VB toezegden gaf 46% evenveel als in 2016, 31% meer (waarvan 27% de bedrage gemiddeld met meer dan 10% verhoogde) terwijl 14,5% minder toezegde; enkele gemeenteleden zetten hun VB op nul i.v.m. de plannen voor een 2^e locatie. Deze uitkomsten zijn ook door de werkgroep Financiën nauwkeurig geanalyseerd om een reële prognose te maken voor de Meerjarenraming. Gebleken is dat over het algemeen ook in het verleden de dynamiek in de VB vrij groot was, terwijl het eindresultaat daarentegen juist een vrij stabiel patroon laat zien. De stijging van 2017 is in dat licht een positief signaal.

De Stuurgroep heeft naar aanleiding van het pleidooi van sommige gemeenteleden die pleitten voor een peiling met het karakter van een stemming in de gemeente over het plan daarover advies gevraagd. Ds. Peter Verhoeff, Regionaal Adviseur Classicale Vergaderingen Noord-Holland en Utrecht. Hij wijst nadrukkelijk op de negatieve effecten van een peiling, die bovendien op gespannen voet staat met de verantwoordelijkheid van de kerkenraad om leiding te geven aan de gemeente. Zie uitgebreidere toelichting verderop in dit rapport. Dit advies gaat naar de mening van de Stuurgroep de Stuurgroep wel erg ver, al herkennen we wel de problematiek die ontstaat door verwachtingen die gewekt worden door percentages. Tijdens de op D.V. 8 november te houden gemeenteavond is de Stuurgroep desalniettemin wel voornemens om, na presentatie van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van stuurgroep en werkgroepen, de gemeente reacties te vragen op het mogelijk afzien van het plan en ook over de verwachte kerkgang als het 2de Kerkelijk Centrum wel is gerealiseerd. Wij hopen hiermee een indicatief beeld te krijgen van de ontwikkelingen in het draagvlak. De resultaten daarvan kunnen meenomen worden in de finale besluitvorming van de algemene kerkenraad.

Inleiding

Voor u ligt het eindrapport van de Stuurgroep 2^e locatie. Het rapport is primair gebaseerd op de resultaten van de 4 werkgroepen die onder eindverantwoordelijkheid van de Stuurgroep onderzoek hebben gedaan naar de mogelijkheden van de realisering van een 2^e kerkelijk centrum (kerk met diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum) in het oosten van het dorp op een locatie direct naast de Wartburgschool. Leidraad bij het onderzoek was de door de algemene kerkenraad ontwikkelde visie op een 2^e kerkelijk centrum als verwoord in bovenstaand kader. De Stuurgroep startte met 3 werkgroepen. Gelet op de complexiteit van de noodzakelijke financiële doorrekeningen en in dit kader ook de financiële consequenties van de interactie tussen de 3 werkgroepen en de sterke relatie met het College van Kerkrentmeesters is in overleg met en instemming van dit college en de algemene kerkenraad door de Stuurgroep de Werkgroep financiën ingesteld.

In dit eindrapport zijn integraal de (deels verkorte) eindrapportages van de 4 werkgroepen “diaconaal-maatschappelijke activiteiten”, “bouwkundig ontwerp”, “financiën” en “fondsenwerving” opgenomen. De Stuurgroep is zeer erkentelijk voor het vele werk dat door de werkgroepen en daaronder ressorterende klankbordgroepen is verricht. Eveneens is ze dankbaar voor de positieve suggesties die door gemeenteleden n.a.v. voortgangsrapportages, presentaties op gemeenteavonden en de expositie in Eben-Haëzer zijn gedaan. De Stuurgroep en werkgroepen hebben daar, voor zover mogelijk, dankbaar gebruik gemaakt of zullen dat nog doen. Ook zegt de Stuurgroep dank aan het College van Kerkrentmeesters die op verzoek van de Stuurgroep diverse vrij complexe rekenexercities heeft uitgevoerd. De Stuurgroep legt dit eindrapport nu in handen van de algemene kerkenraad ter verdere besluitvorming.

Besluitvorming algemene kerkenraad op 22 september 2016

Gehoord hebbend de gemeente op 14 september stemt de algemene kerkenraad in met de door de projectgroep 2^e locatie uitgebrachte eindrapportage over de definitiefase betreffende de mogelijke realisering van een 2^e kerkelijk centrum in het oosten van het dorp en met de in deze rapportage vervatte conclusies en aanbevelingen. Deze conclusies en aanbevelingen omvatten het volgende:

1. Wil de algemene kerkenraad zijn visie op de gemeente gestalte geven, dan is niets doen geen optie. De algemene kerkenraad dient zijn verantwoordelijkheid te nemen voor het creëren van ruimte voor de gewenste toekomstige groei en geestelijke groei van de gemeente, gericht op het realiseren van één sterke gemeente met 2 robuuste wijken met de Goddelijke opdracht met Woord en Daad in de wereld present te zijn.
2. Een centrale optie biedt onvoldoende mogelijkheden om de visie van de algemene kerkenraad op de gemeente te realiseren en zal waarschijnlijk ook geen groter draagvlak hebben dan realisering van een 2^e kerkelijk centrum. De investeringskosten voor een dergelijke centrale oplossing liggen op basis van een globale kostenraming qua orde van grootte 20 á 25% lager, terwijl bij de haalbaarheid vraagtekens kunnen worden gezet.
3. Het is essentieel dat, om de visie van de algemene kerkenraad op de gemeente te kunnen realiseren, het 2^e kerkelijk centrum nadrukkelijk ook een functie als Bijbels geïnspireerd buurtcentrum heeft, gericht op het realiseren van diaconaal-maatschappelijke activiteiten in het oosten van het dorp.
4. Er zijn enkele alternatieven ontwikkeld gericht op het gebruik van de kerkzaal. Geconstateerd wordt dat het voorstel “gebruik kerkzaal 2^e locatie uitsluitend voor erediensten van wijk 2” het enige alternatief is dat volledig tegemoet komt aan de visie van de algemene kerkenraad. Het biedt de meeste kansen de gemeente te bouwen en diaconaal-maatschappelijk aanwezig te zijn. De vrees dat deze optie tot een sterker of sneller uiteengroeien van de wijken zal leiden dan bij een centrale optie acht de kerkenraad onjuist. Ook in de huidige situatie is sprake van toenemende liturgische verschillen.

5. Met het oog op het draagvlak valt te overwegen dat op de zondag 's morgens de kerkzaal wordt gebruikt voor diensten belegd door wijkgemeente 2 en 's middags/'s avonds bij toerbeurt door wijk 1 en wijk 2. Aanvullend kan ook een beperkt aantal ruilbeurten worden overwogen. Hierover zal in een later stadium besluitvorming plaatsvinden.
6. Nader moet worden gezien welke aanpassingen van Eben-Haëzer wenselijk zijn om ook in Eben-Haëzer het diaconaal-maatschappelijke werk meer mogelijkheden te bieden en de laagdrempeligheid van Eben-Haëzer te vergroten.
7. De mogelijkheden voor gebruik van het 2^e kerkelijk centrum voor commerciële activiteiten zullen nader moeten worden onderzocht, evenals het gebruik door maatschappelijke partners.

De algemene kerkenraad besluit het onderzoek naar de mogelijkheden van een 2^e locatie te vervolgen met een traject van fondswerving, het verlenen van een opdracht tot het maken van een bouwkundig ontwerp door een daartoe aan te zoeken architectenbureau en een nadere uitwerking van een programma van diaconaal-maatschappelijke activiteiten en de daarvoor benodigde faciliteiten zowel in het nieuwe centrum als in Eben-Haëzer.

De algemene kerkenraad besluit voor dit vervolgetraject tot instelling van een gemandateerde Stuurgroep met daaronder werkgroepen voor fondswerving, bouwkundig ontwerp en kostendoorrekening en diaconaal-maatschappelijke activiteiten met daaraan gekoppeld klankbordgroepen van gemeenteleden.

De algemene kerkenraad verzoekt het CvK in overleg met de werkgroep bouwkundig ontwerp te komen tot selectie van een aan te zoeken architectenbureau voor het maken van een bouwkundig ontwerp en de kosten daarvan te laten doorrekenen. De algemene kerkenraad verzoekt het CvK hiervoor een budget van € 25.000 te reserveren. Bij de uitwerking van het bouwkundig ontwerp wordt het CvK geadviseerd door de werkgroep bouwontwerp die daarbij ook de klankbordgroep betreft. Eindverantwoordelijke in dit traject is het CvK.

De navolgende projectstructuur wordt afgesproken

- Opdrachtgever AK
- GM aanspreekpunt AK
- Gemandateerde stuurgroep (stuurt werkgroepen aan en rapporteert aan GM/AK en CvK/CvD)
- Werkgroep fondswerving
- Werkgroep diaconaal -maatschappelijke activiteiten (gelinkt aan CvD)
- Werkgroep bouwontwerp en kostenberekening (gelinkt aan CvK)
- Klankbordgroep bouwontwerp (gelinkt aan werkgroep)
- Klankbordgroep diaconaal maatschappelijke activiteiten (gelinkt aan werkgroep)

Door de Stuurgroep te leveren producten:

- Een voorlopig bouwkundig ontwerp en doorrekening van de kosten
- Offertes voor externe financiering (obligatieplan en voorlopige toezeggingen obligaties alsmede externe sponsoring en financiering)
- Een beleidsnota m.b.t. diaconaal-maatschappelijke activiteiten
- Planning en organisatie van de uitvoering

In dit kader draagt de stuurgroep ook zorg voor de randvoorwaarden voor fondswerving en overleg met RCBB en burgerlijke gemeente; dit samen met en in nauw overleg met CvK en CvK.

De stuurgroep is verantwoordelijk voor de te leveren eindproducten, de wijze van werken en de afstemming van belanghebbenden, met in achtneming van de eigen verantwoordelijkheden van het CvK en het CvD.

Stuurgroep

Taakstelling stuurgroep

De Stuurgroep is voor dit traject ingesteld door de algemene kerkenraad als opdrachtgever. De Stuurgroep rapporteert via het GM aan de algemene kerkenraad. De Stuurgroep is, daartoe gemandateerd door de algemene kerkenraad, verantwoordelijk voor de uitvoering van het project, coördineert en draagt zorg voor de afstemming van de activiteiten van de werkgroepen en is ook verantwoordelijk voor de afstemming van de colleges (AK, CvK en CvD) met in achtneming van de verantwoordelijkheden van de colleges. Tevens is de Stuurgroep verantwoordelijk voor de communicatie naar de gemeente (waarvoor een communicatieplan zal worden ontwikkeld) en mede betrokken bij de contacten met de burgerlijke overheid en het RCBB (primaire verantwoordelijkheid van de CvK en CvD). Verder zal de Stuurgroep, met in achtneming van alle aspecten van zorgvuldigheid, in de loop van het traject de vinger aan de pols houden en nadenken hoe om te gaan met de problematiek van wisseldiensten en ruilbeurten. Zie verder ook de besluitvorming van de algemene kerkenraad in zake dit project en de opdrachtformulering als verwoord in de notulen van de algemene kerkenraad op 22 september 2016.

Samenstelling Stuurgroep

Willem van Grootheest (voorzitter), Wil van Duijvenbouden (secretaris), Dick Lokhorst (voorzitter werkgroep bouwkundig ontwerp), Jos van der Lee (voorzitter werkgroep fondsenwerving), Jacco van der Tak (voorzitter werkgroep diaconaal-maatschappelijke aspecten), Arjaan v.d. Born (agendalid als scriba van de algemene kerkenraad). Later in het traject zijn, gelet op de sterke betrokkenheid van het CvK, de voorzitter van dit college, Jos van Ginkel en Leen Amersfoort, voorzitter van de werkgroep financiën, toegevoegd als lid van de Stuurgroep.

Aanpak van de Stuurgroep

Door de Stuurgroep zijn 3 werkgroepen geïnstalleerd. In een later fase is nog een werkgroep financiën opgestart met als opdracht om, samen met het CvK, de financiële problematiek (inclusief die rondom de vrijwillige bijdragen) door te lichten. Door het college werden diverse doorrekeningen en rekenexercities uitgevoerd gericht op het financiële draagvlak en draagkracht van de gemeente m.b.t. een 2^e locatie. De stuurgroep kwam in principe maandelijks bijeen en vergaderde op 10/10, 8/11, 3/1, 7/2, 7/3, 27/3, 9/5, 15/6 en 30/8. Vast agendapunten waren de voortgang en aansturing van de werkzaamheden van de werkgroepen en de communicatie. Verder overlegde de stuurgroep diverse keren met de burgerlijke gemeente over de voornemens en de inpassing van de locatie in het Groene Woud. Ook vond overleg plaats met De Wartburg over mogelijk wederzijdse belangen en met het RCBB. De voortgang van het project werd regelmatig teruggekoppeld naar het GM en en AK. Een belangrijk taakveld van de stuurgroep was de communicatie. Daarop wordt in de volgende paragraaf ingegaan.

Communicatie

Een belangrijk aspect voor de Stuurgroep was de communicatie met de gemeente, de kerkenraden en de Colleges van Diakenen en Kerkrentmeesters. De contacten met de beide colleges verliepen primair via de vertegenwoordigers van de colleges in de Stuurgroep. Vanuit de algemene kerkenraad was de scriba agendalid van de Stuurgroep en werd het Groot Moderamen direct en via de notulen van de Stuurgroep over de voortgang geïnformeerd. De ambtsdragers werden bijgepraat en gehoord tijdens brede ambtsdragersvergaderingen op 23 maart en op 20 september. De gemeente werd

geïnformeerd via de voortgangsberichten 6 t/m 9 die uitkwamen op 2 oktober 2016, 27 november 2016, 4 februari 2017 en 1 juli 2017 en via berichten in de kerkbode en de website. De gemeente werd verder geïnformeerd en gehoord tijdens gemeenteavonden die gehouden werden op 23 januari, 29 maart en 20 juni. Tijdens de bijeenkomst op 20 juni werd het voorlopig ontwerp van het beoogde 2^e kerkelijk centrum gepresenteerd, evenals de resultaten van het onderzoek naar de realisering van een diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum op de beoogde locatie en werd ingegaan op de financiële haalbaarheid. Gedurende de zomermaanden en in de maand september was er in Eben-Haëzer een permanente presentatie te zien van het voorlopig ontwerp, het Programma van Eisen en Wensen en de beoogde diaconaal-maatschappelijke activiteiten in het nieuwe centrum. Hierbij bestond tevens de mogelijkheid hierop schriftelijk te reageren via een ontwikkeld reactieformulier. De binnengekomen reacties zullen in overleg met de architect worden beoordeeld en kunnen leiden tot aanpassingen bij het definitief ontwerp. Via klankbordgroepen en diverse door de werkgroepen georganiseerde bijeenkomsten werden gemeenteleden zelf ook inhoudelijk betrokken bij het proces. Met de burgerlijke gemeente vond enkele keren overleg plaats over de best mogelijke inpassing van het 2^e kerkelijk centrum in het bestemmingsplan en de problematiek van de aanwezigheid van risicocontouren over de beoogde locatie. In onderling overleg werden de problemen over de inpassing en de risicocontouren opgelost. Met de PKN vond overleg plaats over de financiering van het kerkelijk centrum. Een verzoek om financiële ondersteuning in de vorm van een lening bij het Solidariteitsfonds (SKG) van de PKN werd in 1^e aanleg afgewezen omdat onze gemeente voldoende draagkrachtig zou zijn. Vervolgoverleg hierover is nog niet afgerond. De buurt rond de locatie zal na besluitvorming in december persoonlijk geïnformeerd worden over de voornemens en ook is een persbericht voorbereid. Verder is overlegd met de directe buur de Wartburgschool. Bespreking van de concept-eindrapportage door de wijkkerkenraden en beide colleges heeft plaats gevonden in de maanden september en oktober. Op 20 september was er een brede ambtsdagerversgadering waarin alle ambtsdragers zijn gehoord over de concept-eindrapportage. Het beeld dat uit de kerkenraden en de ambtsdragersvergadering naar voren komt is positief. Enkele broeders zijn geen voorstander en enkelen hebben twijfels, een ruime meerderheid staat evenwel achter het plan. Tegelijk zien alle broeders wel dat het geen gemakkelijke weg is die we inslaan. De reacties van de broeders kunnen als volgt samengevat worden:

We zien ongekende mogelijkheden van een 2^e locatie, als het gaat om kerk in de wijk zijn en ook oog voor elkaar hebben. Dit is voor de langere termijn echt de beste weg voor onze gemeente. Helaas is het geestelijk aspect nog weinig zichtbaar en het gebed in het verlangen naar een tweede locatie. In het blad "tijding" van de IZB stond onlangs een stukje over lessen uit pionieren. Daarin werd onder andere gesteld 'denk niet teveel in financiële cijfers. God gaat zijn weg, als het zijn plan is komt het goed'. Toegepast op ons project van het 2^e kerkelijk centrum: de business case klopt, maar laten we in geloof een weg zoeken.

Een locatie is "hardware", maar we willen juist ook graag de "software" veranderen, oog voor elkaar, missionair zijn. Dat heeft te maken met mensen veranderen en toerusten. Nieuwe stenen helpen, maar brengt geen verandering in zichzelf.

*De ambitie en uitrol van het diaconaal plan en beheer nieuw gebouw vraagt veel van gemeenteleden, consumeren is er niet (meer) bij. Er zijn meer vrijwilligers nodig, en we zien dat dit nu soms al lastig is (jeugdwerk/ Eben-Haëzer / catechese mentoren/ projecten). Zijn gemeenteleden bereid duurzaam bij te dragen in financiële bijdrage, maar zeker ook in het beschikbaar **maken** van tijd.*

Draagvlak

Mening van de gemeente over het plan

Tijdens de definitiefase is het draagvlak voor bouw van een 2^e kerkelijk centrum enkele keren tijdens een gemeenteavond gepeild. Een finale peiling vond plaats tijdens de gemeenteavond op 14 september 2016. Van de circa 900 belijdende leden die de gemeente telt waren er bijna 300 aanwezig; een verheugend hoge opkomst van meer dan 30% van de belijdende leden der gemeente. Uit de tijdens de gemeentevond gehouden peiling bleek dat 61% positief staat tegenover de bouw van een 2^e kerkelijk annex diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum, 16% hier neutraal tegenover staat en 11 en 12% het hiermee oneens resp. geheel oneens is. Betreffende het voortzetten van het onderzoek naar de mogelijkheden van een 2^e centrum bleek eveneens 61% voor, was 22% neutraal en gaf 16% (8% oneens en 8% geheel oneens) aan hier moeite mee te hebben (zie voortgangsbericht nr. 6). Mede gelet op deze uitslag besloot de algemene kerkenraad het onderzoek naar de mogelijkheden van de realisatie van een 2^e centrum voort te zetten.

Wij hebben naar aanleiding van opmerkingen van gemeenteleden die een peiling in de vorm van een stemming over het plan bepleitten daarover advies gevraagd aan ds. Peter Verhoeff, Regionaal Adviseur Classicale Vergaderingen Noord-Holland en Utrecht. Hij heeft ons dringend ontraden om een enquête te houden over het wel of niet bouwen van een 2de kerkelijk centrum.

In zijn reactie wijst hij ons er nadrukkelijk op dat:

1. De kerkorde kent geen enquête of peiling. Alleen over het beroepen van een predikant wordt door de gemeente gestemd (als dat niet in de plaatselijke regeling aan de kerkenraad is toevertrouwd).
2. Met een enquête of peiling wek je de sterke indruk dat de kerkenraad de uitkomst moet volgen. Eigenlijk kun je niet anders. Dat moet je je goed realiseren. Een enquête of peiling tast - ook al heb je dat niet in gedachten - impliciet de bevoegdheden van de kerkenraad aan.
3. Daarom heeft de kerkorde een andere mogelijkheid: het kennen en horen van de gemeente (Ord. 4-8-7). Je organiseert dan een of meerdere avonden waarop je aan de gemeente vraagt: 'Dit zijn de plannen en mogelijkheden. Wat denkt u daarvan? Welke richting wilt u op gaan? wat lijkt u verstandig? Je hoort dan de inhoudelijke argumenten. En je krijgt ook wel een indruk hoe de verhoudingen liggen. Maar de vrijheid van de kerkenraad om een eigen besluit te nemen (samen met het CvK) blijft volledig overeind.

De kerk is - hoewel dat gevoel in deze tijd van referenda etc. soms heel sterk is, (iedereen wil er tegenwoordig het zijne van zeggen) - geen democratie, maar een Christocratie. Aan de kerk wordt dan ook geen leiding gegeven door de meeste stemmen, maar door de ambtelijke vergadering. En van het ambt zegt de kerkorde dat de roeping daartoe geschiedt van Christuswege. Daarmee wordt onderstreept dat de ambtsdragers ten diepste niet in dienst staan van de gemeente om haar belangen te behartigen, maar dat ze in dienst genomen zijn door Christus zelf die Heer en Hoofd is van de kerk. (art I-2 en VI-1 van de kerkorde)

Dit advies gaat naar de mening van de Stuurgroep wel erg ver, al herkennen we wel de problematiek die ontstaat door verwachtingen die gewekt worden door de uitkomsten. Tijdens de op D.V. 8 november te houden gemeenteavond is de Stuurgroep desalniettemin wel voornemens om, na presentatie van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van stuurgroep en werkgroepen, de gemeente reacties te vragen op het mogelijk afzien van het plan en ook over de verwachte kerkgang als het 2de Kerkelijk Centrum wel is gerealiseerd. Wij hopen hiermee een indicatief beeld te krijgen van de ontwikkelingen in het draagvlak. De resultaten daarvan kunnen meenomen worden in de finale besluitvorming van de algemene kerkenraad.

Niet onvermeld moet blijven dat de algemene kerkenraad dit jaar geconfronteerd werd met een signaal van een aantal gemeenteleden die bevreesd zijn voor het verder uiteengroeien van beide wijkgemeenten. Alhoewel dit niet met name is genoemd mag worden aangenomen dat de voorgenomen bouw van een 2^e kerkelijk centrum katalyserend heeft gewerkt op deze actie. De

algemene kerkenraad is met betrokkenen het gesprek aangegaan en heeft hen bevraagd op hun zorgen en noden. Op basis hiervan heeft de algemene kerkenraad enkele maatregelen genomen die tegemoet komen aan die zorgen. Of dit voldoende zal zijn om de angst voor het uiteenvallen van de wijken te compenseren zal moeten blijken.

Financiële signalen in de Vrijwillige Bijdrage

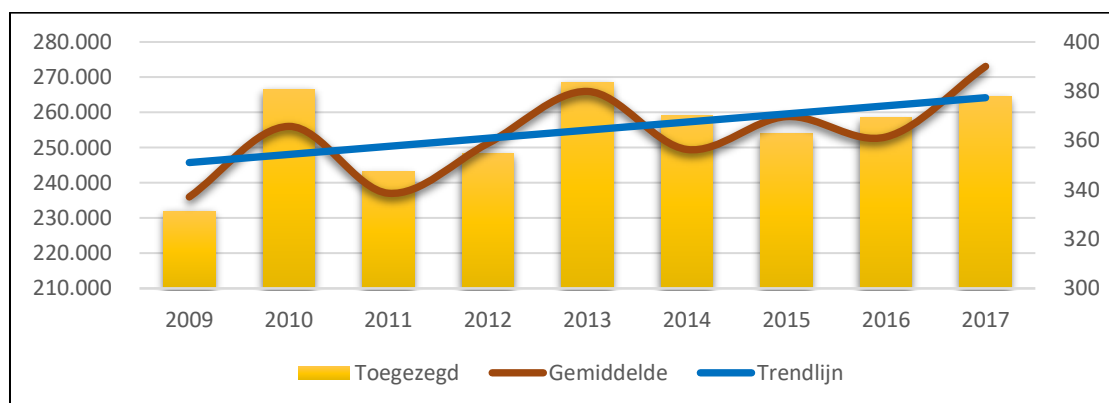
De resultaten van de Actie Kerkbalans 2017 zijn dit jaar grondig bekeken door het CvK en gepresenteerd op de gemeenteavond in juni. Hieruit kon worden opgemaakt dat 40 ingeschreven leden geen bijdrage leverden voor 2017 terwijl zij in 2016 nog wel voor € 5.695,- bijdroegen. Bij nadere analyse blijkt echter dat dit beeld volledig past in de dynamiek van het verloop van de Vrijwillige Bijdrage over de afgelopen jaren. Het blijkt dat in 2017 het aantal leden dat meer heeft gegeven dan in voorgaande jaren beduidend (50%) hoger was dan in de afgelopen jaren. En als een gevolg hiervan zien we ook dat het aantal leden dat minder of gelijk gaf dan afgelopen jaren, beduidend minder was.

De conclusie mag worden getrokken dat bij een gerichte benadering van de leden, met een duidelijke boodschap en doel, veel leden een extra bijdrage willen en kunnen leveren.

Uit de nadere analyse van de Vrijwillige bijdragen blijkt dat gedurende de afgelopen 5 jaar de gemiddelde jaarlijkse stijging ruim 1,5% per jaar bedraagt en dat de jaarlijkse dynamiek groot is, hoewel het totaal aantal gevers ongeveer gelijkblijvend is. Dit biedt naar de toekomst voldoende stijgingspotentieel op basis van groei van de gemeente en stijging van de VB per gemeentelid. Dit laatste vraagt dan wel gerichte actie. Zo blijkt dat de groep nieuw-ingekomenen die afkomstig zijn van kerkgenootschappen het begrip VB niet kent en is er van oudsher een grote groep die slechts beperkt bijdraagt.

Grosso modo hebben relatief veel gemeenteleden nu reeds een aanzienlijke verhoging van hun vrijwillige bijdrage toegezegd. Een beeld van de ontwikkeling in de vrijwillige bijdragen geeft onderstaande figuur.

Het geheel geeft een bemoedigend beeld van de ontwikkeling van het financiële draagvlak. In de figuur staan de bijbehorende bedragen aangegeven.

Figuur: Ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdragen sinds 2009

Bevindingen werkgroepen

Werkgroep diaconaal & sociaal maatschappelijke invulling 2^e kerkelijk centrum

Gebaseerd op de visie van de algemene kerkenraad is door de diaconale werkgroep een eigen diaconale visie ontwikkeld (zie kader).

De Hervormde Gemeente Woudenberg wil werken in de Woudenbergse samenleving vanuit de overtuiging dat zij en de samenleving aan elkaar gegeven zijn. Het is onze Bijbelse roeping om oog te hebben voor de ander en om te zien naar elkaar, gelovig of niet gelovig.

We werken vanuit een 'en-en benadering': we willen onze diaconale roeping vertalen naar hulp voor medemensen in nood (van allerlei aard) én onze diaconale activiteiten ook vormgeven vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt om zodoende door praktisch aanwezig te zijn zichtbaar invulling te geven aan ons christen-zijn in ons dorp. We willen in verbinding staan met ons dorp, zodat noden dragelijker worden en we ook in directe verbinding staan met elkaar. Het aangaan en onderhouden van relaties vinden we belangrijk: het vormt onze gemeenschap en relatiebouw schept mogelijkheden voor geloofsgesprek met de inwoners van Woudenberg.

We willen een delende en dienende gemeente zijn.

Op basis hiervan zijn 5 thema's uitgewerkt: zorg en welzijn, de kerk als gastheer, ontwikkeling i.r.t. educatie, ontmoeting voor Woudenbergers en missionair gemeente zijn. Op basis hiervan is een programma ontwikkeld dat dat stapsgewijs kan worden uitgevoerd. Dit programma is i.o.m. de werkgroep bouwkundig ontwerp verwerkt in het programma van eisen voor de nieuwbouw en ook voor Eben-Haëzer en de Dorpskerk. Dit is door de architect weer verwerkt in het programma van eisen. De werkgroep bepleit voor de realisatie van de geformuleerde doelstellingen en activiteiten een stichting met diaconale en missionaire doelen waarin ook andere partners (ok financieel) kunnen participeren. Verder vraagt ze aandacht voor de rekrutering en begeleiding van vrijwilligers.

Werkgroep Bouwkundig Ontwerp

Door de werkgroep bouwkundig ontwerp is samen met de architect RoosRos een voorlopig ontwerp van het beoogde centrum ontwikkeld en gepresenteerd op basis van het Programma van Eisen. Het ontwerp is voor commentaar ter visie gelegd in Eben-Haëzer. De suggesties en voorstellen hadden vooral betrekking op de beeldvorming van het kerkelijk centrum als kerk, het open en dicht zijn van het gebouw (blinde muurpartijen), akoestische aspecten, de zaalopstelling en het grote raam in de kerkzaal. Het commentaar zal worden overlegd met de architect en meegenomen in het definitief ontwerp. Naast de positieve reacties die zijn ontvangen was de teneur van de kritische reacties dat het ontwerp te weinig een kerkelijke uitstraling heeft. In de werkgroep en ook in de stuurgroep is geconstateerd dat op dit punt het verwachtingspatroon van een deel van de gemeente blijkbaar verder gaat dan het oorspronkelijke plan, want de bedoeling is om een kerkelijk centrum te realiseren en niet primair een kerk.

De doorrekening van het voorlopig ontwerp komt vrijwel uit op het eerder begrootte bedrag van € 2,3 miljoen (prijsspeil juni 2017). De gesprekken met de burgerlijke overheid verliepen tot dusverre positief en het ziet er naar uit dat een verantwoorde inpassing van het kerkelijk centrum in het bestemmingsplan mogelijk is.

Werkgroep Financiën

De werkgroep heeft de opdracht uitgevoerd om de bandbreedte voor het investeringsvoorstel te bepalen op basis van nadere detaillering van de benodigde bouwsom, kosten en externe financiering

de impact hiervan te bepalen op de begrotingsruimte van onze gemeente bij verschillende scenario's voor financiering.

Bij de uitwerking heeft de werkgroep zich hoofdzakelijk gericht op:

Het analyseren van de dynamiek van het verloop van de Vrijwillige Bijdrage over de afgelopen jaren en het op basis hiervan en enkele andere parameters vaststellen van de verwachte Vrijwillige Bijdrage in de komende jaren.

Het doorrekenen van de door het CvK opgestelde Meerjarenbegrotingen en het actualiseren van de parameters op basis van nieuwe kennis en inzichten en de gevoeligheid van de parameters zichtbaar maken. Een overzicht van de uitkomsten treft u hieronder aan. De resultaten met betrekking tot de vermogenspositie van onze gemeente vallen mee ten opzichte van de situatie van 2 jaar geleden en waarop de eerste prognoses waren gebaseerd.

De opgestelde Meerjarenbegrotingen is getoetst en goedgekeurd door een onafhankelijke accountant.

Het voorspellen van een financiële toekomst is natuurlijk een principiële onmogelijkheid. Bij het berekenen van het basis scenario is uitgegaan van een conservatieve set van parameters. Aan de volledigheid en juistheid van de lasten is veel extra aandacht gegeven. De opbrengsten zijn positief te beïnvloeden door actieve werving en een adequate opvolging. De mogelijk toekomstige opbrengsten van legaten en giften zijn niet meegenomen in de berekeningen omdat deze opbrengsten principieel niet begroot kunnen worden. De verdere groei van onze kerkelijke gemeente is gebaseerd op basis van de ervaringen van de voorgaande jaren en het groeiscenario voor de gemeente Woudenberg voor de komende jaren zoals berekend door het CBS.

Vermogensbehoefte/financieringsbehoefte	
Stichtingskosten Kerkelijk Centrum	€ 2.300.000
Totale investering	€ 2.300.000
<u>Financiering</u>	
Liquiditeit cf jaarrek 2016	€ 776.000
Mutaties onroerend goed	€ 400.000
Werkkapitaal reserve (mjop jr2016+ werkkap)	€ -300.000
Eigen beschikbare middelen	€ 876.000
<u>Bijdrage/giften gemeenteleden</u>	
<u>Leningen</u>	
Diaconie	€ 500.000
Fondswerving- opbrengsten activiteitencie.	€ 75.000
Fondswerving- opbrengsten externe fondsen	€ 60.000
Fondswerving- renteloze lening en giften gem.l.	€ 265.000
Solidariteitskas 100%	€ 100.000
Financiering Bancair	€ 424.000
Totaal benodigde leningen	€ 1.424.000

Parameters en resultaat

Omschrijving	A= gematigd
Investering 2018	€ 2.300.000
Stijging VB 2e locatie	1,5%
Kostenindexatie	1,5%
Groei Gemeente	1,0%
Duur lening (in jaren)	25
Leningsbedrag SKG	€ 424.000
Rentepercentage	3,0%
Lening CvD	€ 500.000
Duur lening CVD in jaren	25
Rentepercentage CvD	2,0%
Renteloze lening gemeenteliden	€ 265.000
Looptijd in jaren	25
Terugbetalingspercentage	50,0%

resultaat (gem. 2023 - 2027)	-€ 18.641
cash flow (gem. 2023 - 2027)	-€ 6.916
batenindex 2017 vs 2022	119

Sensitiviteit van de parameters

Parameter	Effect op resultaat
1% mutatie rente bancaire lening	€ 4.240
1% mutatie groei van de gemeente	€ 24.494
1% mutatie Vrijwillige Bijdrageu	€ 18.361
100K€ mutatie bancaire lening	€ 3.000
Legaat 30K€ per jaar	€ 30.000

De werkgroep heeft alle kosten in de begroting zo zorgvuldig mogelijk gecontroleerd en begroot. Voor wat betreft de opbrengsten is doorgerekend met de cijfers van groei en vrijwillige bijdrage zoals de jongste historie ons laat zien. Er is een volledige aansluiting met het resultaat van 2016 en de bouwkosten zoals vermeld in het rapport van de werkgroep Bouw.

Betreffende de opbrengsten van de fondsen is gerekend met het gemiddelde van het scenario zoals dat is verwoord in het rapport van de werkgroep Fondswerving.

Vanuit de analyse die is gemaakt betreffende de ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdrage is duidelijk dat met aandacht en adequate opvolging door het CvK, een verdere verhoging van deze bijdrage dan in het rapport aangegeven mogelijk is.

De werkgroep heeft geen mutatie cijfer opgenomen als gevolg van een wijziging van de uitstroom uit onze gemeente en ook geen cijfer opgenomen voor het effect vanwege fysieke aanwezigheid met een kerkelijk centrum in het Groene Woud. Met ervaringscijfers kunnen vingeroefeningen worden gemaakt maar dat is niet aan de werkgroep.

Omdat de positie van de eventueel te verkopen kavel in het Groene Woud niet duidelijk is, is dit deze eventuele opbrengst niet opgenomen in het rapport. Ook zijn legaten, omdat deze niet zijn te becijferen, niet meegenomen in de opgestelde meerjarenbegroting. Over de laatste 10 jaar waren 2 legaten samen goed voor ca. € 600.000.

Deze zo neutraal mogelijke benadering van het financieel resultaat na de bouw van de 2^e kerkelijke centrum levert volgens de onderliggende berekeningen een exploitatieresultaat van € - 18.641 per jaar op. Uit de sensitiviteit van diverse parameters zoals voorgaand aangegeven kan worden opgemaakt met welke inspanning een kostendekkende begroting kan worden gerealiseerd en hier valt direct op het laag hangende fruit dat geoogst kan worden met een goede opvolging van de Vrijwillige Bijdrage.

Werkgroep Fondsenwerving

De werkgroep Fondsenwerving heeft een aantal te benaderen externe fondsen geselecteerd. Verder heeft ze het proces rond renteloze leningen en giften uitgewerkt en is een inventarisatie gemaakt van te organiseren geld wervende activiteiten. De werkgroep constateert dat met de beoogde geldwerving feitelijk pas kan worden gestart na een positief besluit van de algemene kerkenraad m.b.t. de bouw van een 2^e centrum. In die zin is de werkgroep feitelijk te vroeg van start gegaan. Door de werkgroep is wel een schatting gemaakt van de mogelijke opbrengst van de voorgestelde activiteiten. Die is weergegeven in onderstaande tabel.

Bron	Minimale schatting	Maximale schatting
Externe fondsen	€ 40.000	€ 80.000
Renteloze leningen en giften	€ 175.000	€ 350.000
Activiteitencommissie	€ 50.000	€ 100.000
Totaal	€ 265.000	€ 530.000

Financiële inzet gemeente

Belangrijk aandachtspunt is en blijft het draagvlak in de gemeente dat nodig is voor realisering van het centrum. Tijdens de gemeentevening op 14 september gaf 16% van de aanwezige 300 leden aan moeite te hebben met voortzetting van het onderzoek naar de mogelijkheden van realisering van een 2^e locatie. Uit de resultaten van de actie Kerkbalans blijkt dat 14,5% van de leden zijn VB heeft verlaagd (en enkelen op nul gezet), maar evenzo dat 31% de VB heeft verhoogd, waarvan 27% gemiddeld zelfs met meer dan 10%. Uit onderzoek naar langjarige trends blijkt overigens dat het percentage dalingen globaal overeen komt met dat in vorige jaren. Uit de gegevens voor 2017 blijkt dus enerzijds mogelijk enige scepsis, maar anderzijds enthousiasme. De financiële inzet van de gemeente is een cruciaal punt voor de haalbaarheid van het plan. In de werkgroep Financiën is dit onderwerp verder onderzocht.

Conclusies en aanbevelingen

De Stuurgroep constateert dat door de diverse werkgroepen veel werk is gezet in het kader van het onderzoek naar de mogelijkheden van een 2^e kerkelijk centrum (kerk met diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum) in het plan Groene Woud direct naast de Wartburgschool. Hoewel nog onzekerheden bestaan ten aanzien van de financiering en de mate van draagvlak acht de Stuurgroep voortzetting van het traject richting realisatie van dit centrum zinvol en haalbaar.

- De Stuurgroep concludeert op basis van de brede bezinning in het voortraject, de gesprekken met de gemeente, de rapportages van de werkgroepen en de consultaties van de brede ambtsdragersvergadering dat de realisatie van een 2de Kerkelijk Centrum voor onze hervormde gemeente een uniek en ondernemend plan is waarvoor geloofsmoed nodig is, maar dat voor een gezonde verdere ontwikkeling van onze hervormde gemeente in de toekomst de meeste mogelijkheden biedt. Dit betreft zowel de beide wijkgemeenten als het bredere geheel, waarbij het diaconale plan 'Een delende en dienende gemeente' een belangrijke onderdeel vormt.

Het plan voor een 2de Kerkelijk Centrum schept **RUIMTE...**

Voor het Woord van God, het Evangelie van onze Heere Jezus

- Naar binnen en naar buiten
- In twee wijkgemeenten van één hervormde gemeente

Een 2e kerkelijk centrum biedt kansen voor verdieping en verbreding van de gemeente:

Kerkzijn+. Om kerk in de buurt te zijn; in het centrum en in het oosten van het dorp ruimte te hebben voor de omgeving en geborgenheid te bieden, elkaar te kennen en zelf gekend te worden. Dat geeft een +.

We hebben kansen

- Er is een doorgaande uitbreiding van woningbouw in het oosten van het dorp
- Een sterke gemeente met 2 robuuste wijken
- Goede interne verhoudingen
- De brede hervormd-gereformeerde koers is voluit geaccepteerd

We zoeken ruimte voor ontwikkeling en groei, vanuit onze Bijbelse opdracht

- verbreding van het Woord van God; versterking van Zijn gemeente
 - uitwerking in Woord en Daad – Zondag en doordeweeks
 - verbinding met alle mensen om ons heen: Gemeenschap in de breedte
 - elkaar kennen en gekend worden
- De Stuurgroep is van mening dat, hoewel geen uitbundig enthousiasme gesignaleerd wordt en er in de gemeente ook wel zorgen zijn over het bewaren van de eenheid, er wel voldoende draagvlak respectievelijk acceptatie in de gemeente aanwezig is om het plan te realiseren.
 - Der Stuurgroep stelt vast dat de financiële situatie gunstig is om het plan uitvoering te geven. De actuele situatie van de middelen is niet voldoende om het plan te realiseren. Het potentieel dat zeker in de gemeente aanwezig is zal daartoe wel actief aangesproken moeten worden.
 - De Stuurgroep komt op basis van de rapportages van de werkgroepen, de bevindingen uit de verrichte werkzaamheden, consultaties van de betrokken colleges en de accountantsverklaring over de meerjarenprognose 2017 – 2027 die in het kader van de voorgenomen realisering van een 2^e kerkelijk centrum is opgesteld tot een positieve conclusie over de haalbaarheid van het door haar uitgewerkte plan en adviseert de algemene kerkenraad om het plan gefaseerd uit te voeren. De fasering betreft een koppeling aan de financiering van het plan. Om het financiële risico beheersbaar te houden wordt geadviseerd

om de uitvoering i.c. de aanbesteding pas ter hand te nemen als 90% van het benodigde vrij besteedbare eigen vermogen i.c. € 750.000 binnen is en de Vrijwillige Bijdrage een significante eenmalige stijging van tenminste 5% laat zien naast de gemiddelde trendmatige jaarlijkse stijging van 1,5%. Er moet wel ruimte zijn voor het doen van een beperkt aantal voorbereidende werkzaamheden, zoals het maken van een Definitief Ontwerp, akoestisch onderzoek, etc.

- De Stuurgroep adviseert de AK het College van Kerkrentmeesters opdracht te geven voor het vervolgtraject en te adviseren om dit projectmatig uit te voeren in een vergelijkbare structuur als tot nu toe is gehanteerd (Stuurgroep en werkgroepen), resulterend in een definitief ontwerp en de benodigde voorbereidingen voor de daadwerkelijke realisering van het beoogde 2^e kerkelijk centrum. In dit kader dienen de volgende aspecten in ieder geval meegenomen te worden:
 - Het organiseren en zekerstellen van 90% van de benodigde financiële middelen om als AK een definitief investeringsbesluit te kunnen nemen tot de realisatie van een 2^e kerkelijk centrum
 - Het verder werken aan versterking van het draagvlak in de gemeente
 - Het organiseren van bestuurlijke afstemming met de burgerlijke gemeente
 - Het ontwikkelen van een definitief ontwerp
 - De voorbereidingen voor het kunnen geven van een bouwopdracht
 - De communicatie met belanghebbenden in de omgeving.
- De Stuurgroep adviseert opnieuw een Werkgroep Fondsenwerving in te stellen om activiteiten te ontplooiën gericht op het aanschrijven van fondsen voor leningen, benaderen van gemeenteleden voor bijdragen in de vorm van leningen en giften en het organiseren van activiteiten gericht op geldwerving.
- De Stuurgroep stelt de AK voor in te stemmen met de diaconale werkgroep ontwikkelde diaconale visie van het missionair gemeente en het College van diakenen te verzoeken deze in zijn beleid te implementeren en de praktische uitwerking daarvan stapsgewijs vorm te geven conform het ontwikkelde activiteitenprogramma. De Stuurgroep wijst de AK erop dat de uitwerking, conform het aangepaste programma van eisen, niet alleen de tweede locatie betreft, maar ook de Dorpskerk en Eben-Haëzer. De Stuurgroep ondersteunt het advies aan het College van Diakenen om de diaconaal-maatschappelijke- en missionaire activiteiten onder te brengen in een daartoe in het leven te roepen stichting waarin ook derden kunnen participeren en te werken aan een opzet van rekrutering, begeleiding scholing van vrijwilligers.
- De Stuurgroep adviseert om, rekening houdend met opmerkingen en suggesties vanuit de gemeente, het voorlopig ontwerp verder te ontwikkelen in de richting van een definitief ontwerp.
- Verder adviseert de Stuurgroep het College van Diakenen onderzoek te doen naar de mogelijkheden van het opzetten van een beheerstructuur in de vorm van een stichting waarin de diaconaal-maatschappelijke activiteiten kunnen worden ondergebracht.
- Eveneens adviseert de Stuurgroep aan het College van Kerkrentmeesters en Diakenen om te komen tot een formele overeenkomst over de diaconale lening en de aflossing ervan in samenhang met de voorziene bijdrage in de exploitatie en beheer.

Bijlagen: Rapportages van de werkgroepen

Werkgroep Diaconale-maatschappelijke activiteiten

Opdrachtschrijving

Een van de wezenlijke elementen voor de Stuurgroep 2^e locatie was het ontwikkelen van een beleidsnota voor de diaconaal- en sociaal-maatschappelijke invulling voor een tweede locatie.

In de op basis hiervan ontwikkelde rapportage zijn de volgende zaken verwerkt:

- een heldere, toekomstgerichte visie en doelformulering t.a.v. de invulling van het sociaal-maatschappelijke en diaconale aspect in de Hervormde Gemeente Woudenberg (e.e.a. in samenwerking met CvD, evangelisatie en jeugdwerk) op de midden-lange termijn (2025).
- Een groslijst van mogelijkheden op sociaal-maatschappelijk/diaconaal vlak aansluitend bij de geformuleerde visie en doelen.
- Een shortlist van mogelijkheden die realiseerbaar zijn en aantoonbaar kansrijk zijn om te realiseren in een tweede kerkelijk centrum alsmede een eerste verkenning van samenwerkingspartners (stichtingen, verenigingen, burgerlijke gemeente, etc.) hierbij. Er behoeven nog geen concrete overeenkomsten te zijn met eventuele partners. Dit is een vervolgstap op basis van het AK-besluit in dv juni 2017.
- Een uitwerking wat de visie betekent voor de inrichting van een tweede kerkelijk centrum en Eben-Haëzer. Te denken valt aan ruimten, faciliteiten (geluid, keuken, toegang, etc.), ontsluiting, etc.
- Een eerste beeld wat het realiseren van de visie betekent qua inzet van vrijwilligers en inzet vanuit de gemeente.
- Als onderdeel van het totaalpakket (fondsen, voorlopig ontwerp en sociaal-maatschappelijke en diaconale uitwerking) bijdragen aan de goedkeuring van het RCBB.

Nadere uitwerking van de opdracht

De werkgroep sociaal-maatschappelijke invulling 2^e locatie heeft de opdracht van de Algemene Kerkenraad om een beleidsnotitie (visie en beleidsdoelen) te ontwikkelen op de sociaal-maatschappelijke invulling van het tweede kerkelijk buurtcentrum. De interpretatie van de deze opdracht is breed opgevat: in het licht van de breedte van de Hervormde Gemeente Woudenberg is gekeken naar alle faciliteiten van de gemeente die mogelijk kunnen bijdragen aan het realiseren van de visie en beleidsdoelen. De uitwerking heeft beslag gekregen door een inventarisatie rondom vijf thema's. Deze vormen samen een groslijst van initiatieven en ideeën. Deze groslijst is uitgewerkt in een eerste uitwerking van een diaconale-sociaal maatschappelijke programmering. Vanzelfsprekend is gekeken naar de vigerende kaders vanuit de Algemene Kerkenraad en het College van Diakenen. Temeer daar het College van Diakenen bereid is een financiële bijdrage te leveren middels een renteloze lening aan de realisatie van een tweede kerkelijk centrum. Ook is de programmering op hoofdlijnen uitgewerkt waar het huisvesting, governance (= benodigde structuur en verantwoordelijkheden) en vrijwillige inzet betreft.

Samenstelling werkgroep

Jacco van der Tak (voorzitter), Rianne de Kruif (secr.) Adriaan Bos, Maartje Bosman, Jan Heijns, Edwin Doeven, Jan van Kolfschoten, Rijk Beumer (agendalid)

Werkwijze werkgroep

Onze roeping raakt ook onze omgeving

Welke rol speelt de Hervormde Gemeente Woudenberg in onze directe omgeving en voor onze dorpsgenoten? Een wezenlijke vraag voor een op Christusgerichte gemeente en gemeente van

Christus. Immers, naast de verbinding met God en de onderlinge gemeenschap is het een taak en roeping van een christelijke gemeente om aanwezig te zijn op de plek waaraan de gemeente gegeven is. Om het Evangelie kenbaar te maken, maar ook om vanuit de christelijke identiteit in praktische en sociale zin aanwezig te zijn. Hoewel deze roeping om aanwezig te zijn er van oudsher is, de Hervormde Gemeente Woudenberg heeft een traditie waar het diaconaal, evangelisatiewerk en sociale betrokkenheid betreft, brengt de realisatie van een tweede kerkelijk centrum deze vraag opnieuw en expliciet aan de oppervlakte voor de gehele gemeente. Dat is ook in de huidige maatschappelijke context begrijpelijk. Diverse ontwikkelingen en omstandigheden maken deze vraag opnieuw relevant. Individualisering, secularisatie, maatschappelijke problematiek rondom armoede en vereenzaming, een terugtrekkende overheid, etc. maken de genoemde kernvraag voor christelijke gemeenten relevant: wat doen wij? Zijn wij kerk voor de buurt? We zien daarom dat het diaconale en het missionaire werk van een christelijke gemeente steeds meer verweven raken. Juist vanuit het diaconaat kan de kerk (opnieuw) in verbinding (komen te) staan met de lokale gemeenschap en dienstbaar zijn aan haar omgeving.

Visie: Diaconale Droom

Onze ambitie, passend binnen de visie op gemeente-zijn zoals door de Algemene Kerkenraad is vastgesteld, is als volgt verwoord:

De Hervormde Gemeente Woudenberg wil werken in de Woudenbergse samenleving vanuit de overtuiging dat zij en de samenleving aan elkaar gegeven zijn. Het is onze Bijbelse roeping om oog te hebben voor de ander en om te zien naar elkaar, gelovig of niet gelovig.

We werken vanuit een 'en-en benadering': we willen onze diaconale roeping vertalen naar hulp voor medemensen in nood (van allerlei aard) én onze diaconale activiteiten ook vormgeven vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt om zodoende door praktisch aanwezig te zijn zichtbaar invulling te geven aan ons christen-zijn in ons dorp.

We willen in verbinding staan met ons dorp, zodat noden dragelijker worden en we ook in directe verbinding staan met elkaar. Het aangaan en onderhouden van relaties vinden we belangrijk: het vormt onze gemeenschap en relatiebouw schept mogelijkheden voor geloofsgesprek met de inwoners van Woudenberg.

We willen een delende en dienende gemeente zijn.

Deze visie leidt tot de volgende doelen:

- Concreet handen en voeten geven aan een delende en dienende gemeente;
- Onderlinge dienstbaarheid vormgeven als Hervormde Gemeente;
- Dienstbaarheid vormgeven voor het dorp Woudenberg;
- Het verbinden van diaconaat en missionair gemeente-zijn in een jaarlijks diaconaal en sociaal maatschappelijk program en identificeren van de randvoorwaarden daarvoor.

Resultaten

Thema-uitwerking

De visie op de sociaal-maatschappelijke invulling en het diaconaat en de doelen ervoor zijn uitgewerkt in vijf thema's:

- zorg en welzijn
- de kerk als gastheer
- ontwikkeling (i.r.t. educatie)
- ontmoeting voor Woudenbergers
- missionair gemeente-zijn

Per thema hebben we concrete activiteiten/ ideeën/ initiatieven geïnventariseerd die samen een programma vormen dat we mogelijk kunnen uitvoeren. Dat vraagt om een stapsgewijze benadering. De ervaring elders leert dat enige tijd nodig zal zijn om alles op poten te zetten. en te bezien wat een goed aanbod is voor ons dorp (welke vragen er leven). Tegelijkertijd starten we niet op nul. Mooie initiatieven als bijvoorbeeld het Diaconaal Maatschappelijk Werk en de Voedselbank kennen we al langere tijd in Woudenberg.

Op basis van een samengestelde groslijst van mogelijke activiteiten en een aantal ontwikkelde criteria zijn een aantal initiatieven geselecteerd die samen een programma kunnen vormen om in Eben-Haëzer, de Dorpskerk en in het 2e kerkelijk centrum tot uitvoering te worden gebracht. Uitgangspunt hierbij is onder andere dat de activiteit past bij de identiteit van onze gemeente, aansluit bij de ontwikkelingen in de lokale samenleving en past binnen de fysieke mogelijkheden. Benoemde reguliere activiteiten zijn o.a.:

- Inloop-/en buurtcentrum/huiskamer voor de buurt;
- Open tafel voor ouderen met een liturgisch moment;
- Openstelling Dorpskerk en kerktuin;
- Literatuurclub/bibliotheek en Repaircafé;
- Huiswerkbegeleiding;
- Stilte ruimte in combinatie met andere activiteiten;
- Diaconaal-maatschappelijk werk;
- Voedselbank;
- Verkooppunt Israëlactiviteiten;
- Faciliteren van vergaderingen en bijeenkomsten.
- En verder als iedere maand een bijzonder activiteit zoals budgetvoorlichting, kookavond voor jonge volwassenen, cursus gericht op een maatschappelijk thema, kunst&cultuur atelier, event gericht op vitaliteit bewegen.

In overleg met de werkgroep bouw is voorstaande programmering in het Programma van Eisen ook concreet vertaald in ruimte en verwerkt in het door de architect gemaakte voorlopig ontwerp. Verder zijn suggesties gedaan voor Eben-Haëzer en de Dorpskerk. In onderstaande tabel is e.e.a. uitgewerkt.

Tweede kerkelijk centrum

Ruimte	Gebruik (niet uitputtend)	Inrichting
Entree	Binnenkomst en ontmoeting	Voor ontmoeting als gemeente na de diensten en als centraal punt tussen kerk en buurtcentrum.
Ontmoetings- ruimte 1 - zakelijk	Ontvangst grotere groepen, maaltijden, activiteiten, cursussen, vergaderingen, tentoonstellingen, etc.	Ruimten voor cursussen, educatie projecten, enz.
Ontmoetings- ruimte 2 - huiskamer	Ontvangst grotere groepen, maaltijden, ontmoeting, ontspanning	Ruimte v.v. beamer, TV, biljart, dart, sjoel enz. waar mensen kunnen samenkomen. Gezellige aankleding.
Ontmoetings- ruimte 3 - doe-ruimte	Ruimte voor activiteiten die een doe-/ of werk karakter hebben	1. Techniek/knutsel/ dagbestedingsruimte met werkbanken, evt. met machines en aanverwante gereedschappen. 2. Oefenruimte (b.v. koor- of muziekgroep) 3. Bij afdoende interesse kan dit ook voor een kinderopvang zijn (maar vergt dan wel specifieke aankleding).
Spreekkamer 1	Individuele gesprekken t.b.v. hulpverlening	Werkruimte voor een predikant of het DMW werk
Spreekkamer 2	Individuele gesprekken t.b.v. hulpverlening	Werkruimte voor een predikant of het DMW werk
Stilte-/ en gebedsruimte	Kamer voor bezinning en gebed	
Keuken	1) Uitgifte punt voor koffie/thee 2) Keuken t.b.v. bereiden maaltijden	Centrale keuken waar maaltijden bereid kunnen worden, het liefst meerdere kleine opstellingen v.v. fornuis, afzuigkap en spoelbak, zodat meerdere groepen samen kunnen koken en vervolgens gezamenlijk de maaltijd nuttigen.

Eben-Haëzer

Ruimte	Gebruik (niet uitputtend)	Inrichting
Ontmoetingsruimte 1 – zakelijk	Ontvangst grotere groepen, maaltijden, activiteiten, cursussen, vergaderingen, tentoonstellingen, etc.	Ruimte tevens geschikt voor het discreet presenteren en uitdelen van voedsel door de voedselbank.
Ruimte van de Bibliotheek	Uitgifte van boeken	Zou mooi als dit kan worden uitgebreid met een lees- en koffietafel.

Dorpskerk

Ruimte	Gebruik (niet uitputtend)	Inrichting
Tuin	Openstelling voor moment van bezinning, ontspanning, evt. in combinatie met een open kerk.	Tuin met zitjes, groen-inrichting, etc.

Governance, vrijwillige inzet en huisvesting

Het verder uitwerken van de programmering alsmede het daadwerkelijk vormgeven kan enerzijds de verbinding onderling en anderzijds met het dorp (opnieuw) activeren, maar vraagt ook om een inzet van vrijwilligers en extra (financiële) inspanningen. Om die reden wordt een aparte organisatievorm geadviseerd: een stichting met diaconale en missionaire doelen. Dit is des te meer nodig, omdat het werven, begeleiden en waarderen van vrijwilligers aparte actie vraagt. Bij de inzet van vrijwilligers wordt meer aandacht gegeven aan het principe: 'jouw talent op een passende plek in de gemeente' en voldoende waardering voor de inzet van vrijwilligers.

Een stichting kan tevens randvoorwaardelijk zijn voor eventuele partners die met ons actief willen zijn en mogelijk ook om derden financieel te laten participeren in de toekomst. Juist voor eventuele geldstromen van derden/anderen heeft een stichting als randvoorwaarde kortom voordelen. Het is wel van belang dat de sturing, benoemingen en het mandaat van de stichting helder zijn en gerelateerd aan in het bijzonder de eindverantwoordelijke plaatselijke, kerkelijke organen. De uitvoering van een sociaal-maatschappelijk / diaconaal programma vraagt tevens om multifunctionele ruimte(s) die vooral ook een uitnodigend en open karakter hebben. Deze wensen zijn verwerkt in het programma van eisen voor het tweede kerkelijke centrum. Voor Eben-Haëzer speelt de ligging nabij het dorpscentrum en het openbaar vervoer een belangrijke rol. Ook de mogelijkheden voor de Dorpskerk zijn benoemd.

Samenvatting & Aanbevelingen van de werkgroep

Voor de vervolgfase wordt de Algemene Kerkenraad en ook het College van Diakenen geadviseerd om:

- De beleidsnota 'een delende en dienende gemeente' vast te stellen als kader en basis voor verdere stappen en uitwerkingen van het eigen beleid.
- De programmering tijdens de periode 2017-2019 verder te concretiseren door een stichting (waarbij rol en mandaat i.r.t. de verantwoordelijke kerkelijke organen helder zijn geregeld) op te richten die deze uitvoering verder ter hand kan nemen, waarbij centraal staat:
 - Door de nadere uitwerking van initiatieven vorm te geven die dan nog meer zicht geven op haalbaarheid.
 - Vrijwilligers (in groepsverband) te werven, die initiatieven van de groslijst willen uitwerken in een plan van aanpak per initiatief. Het is daarbij zaak een stapsgewijze benadering te starten en daarom prioritering aan te brengen en te starten met een selectief aantal initiatieven. Hierbij moet niet alleen in termen van aanbod worden gedacht, maar bij de uitwerking ook worden gekeken naar de daadwerkelijke vraag vanuit het dorp. Deze vraag is continue aan verandering onderhevig en vergt derhalve continue toetsing.
 - Te bezien of er partners mee willen ontwikkelen: in uitvoerende of financiële zin.
- De vraag waar deze werkgroep mee aan de slag is geweest is in elke situatie van een gemeente relevant: 'Hoe zijn we kerk?', 'Hoe zijn we kerk in/voor de buurt?' Het is dan ook begrijpelijk dat de Hervormde gemeente Woudenberg al oudsher initiatieven op dit vlak heeft geïnitieerd en opgezet. De hernieuwing van deze visie en doelen i.r.t. het sociaal-maatschappelijk werk/diaconaat maakt dat er tevens onderdelen nieuw zijn voor de

Hervormde Gemeente. Juist het verbinden van sociaal-maatschappelijk, diaconaal en missionair werk vraagt om nadere communicatie. Het doorzetten van het klankborden alsmede de communicatie hierover (via diverse middelen) zijn randvoorwaarden voor een effectieve en gedragen uitvoering.

- De door het College van Diakenen (CvD) geformuleerde randvoorwaarden voor een financiële bijdrage aan het tweede kerkelijke centrum vragen om uitwerking in een beheercontract met het College van Kerkrentmeesters (CvK). Het is van belang om helderheid te scheppen over de precieze invulling van de randvoorwaarden. Hiermee worden eventuele onduidelijkheden voorkomen in de uitvoering op termijn.

Werkgroep Bouwkundig ontwerp

Opdrachtschrijving werkgroep Bouwkundig ontwerp

De opdracht van de werkgroep Bouwkundig ontwerp omvat de volgende zaken:

- Het maken van een voordracht voor een architect en in dit kader het selecteren van 5 architectenbureaus inclusief het overleg met hen.
- Nadere inventarisatie en zo nodig aanvullen van het PvE t.b.v. een voorlopig ontwerp door de geselecteerde architect. Aanvulling met suggesties vanuit de diaconaal-maatschappelijke werkgroep en klankbordgroep (o.a. symboliek in- en exterieur)
- Het (laten) maken van een bouwkundig ontwerp van een kerkelijk centrum annex diaconaal-maatschappelijk buurtcentrum zoals in het projectplan omschreven. Indien mogelijk meerdere varianten, te weten 1.200 m², 1.500 m² en 1.800 m². Hierbij dient in het ontwerp rekening gehouden te worden met mogelijke uitbreiding zonder het concept geweld aan te doen.
- Lokalisering in het Groenewoud op de daar beschikbare bouwkaal van de Hervormde gemeente.
- Bezie ook de mogelijkheid eventueel gefaseerd te bouwen.
- Het (laten) maken van een betrouwbare kostenberekening o.b.v. het ontwerp.
- Een verkenning van de mogelijkheden om participanten te interesseren en daarvoor geschikte ruimte (bij) te bouwen en in te richten. Denk hierbij aan voorzieningen begeleid wonen, kinderopvang en andere functies die in het projectplan zijn genoemd.
- Stem de werkzaamheden en voorwaarden voor opdrachtverlening goed af met het College van Kerkrentmeesters. Dit college is verantwoordelijk voor opdrachtverlening en betaling.
- Betrek gemeenteleden bij het traject.
- Besteed aandacht aan de symboliek die in het gebouw gebracht wordt.
- Lever indien mogelijk een 3D-animatie voor de communicatie met de gemeente.
- Afstemming van de plannen met belanghebbende partijen, waaronder het bevoegd gezag (burgerlijke gemeente) en omwonenden voor zover mogelijk. Er kunnen nog geen contractuele afspraken gemaakt worden zo lang er nog geen besluit tot realisatie ligt van de AK en goedkeuring van hogere kerkelijk instanties is verkregen.
- Het traject dient uiterlijk 15 mei 2017 afgerond te zijn met een eindrapportage van de werkzaamheden en het bouwkundig ontwerp. Rapportage aan de Stuurgroep.

Door de werkgroep wordt een klankbordgroep samengesteld uit belangstellende gemeenteleden die affiniteit hebben met bouwkundige processen (maximaal 15 personen). De werkgroep treedt in overleg met de klankbordgroep maar minimaal bij het definitief maken van het PvE en het voorlopige keuze ontwerp.

Samenstelling werkgroep

Dick Lokhorst (voorzitter), Alyanne Hol(secr.), Johan Verduijn, Bram de Muijnck, Wilbert Koops, Peter Dorst en Rijk Beumer, Louis Jansen.

Aanpak

Door de werkgroep zijn, op basis van daartoe opgestelde criteria, 5 architecten geselecteerd die benaderd zijn voor het uitbrengen van een offerte. Op basis van de ingediende offertes en overleg met betrokkenen is de keuze gevallen op het architectenbureau RoosRos te Oud-Beijerland. In overleg met de werkgroep en de klankbordgroep is door hen een 1^e voorlopig ontwerp opgesteld. Dit is daarna gepresenteerd bij de Stuurgroep en de Brede Ambtsdragersvergadering. Op basis daarvan vonden nog diverse aanpassingen plaats alvorens het voorlopig ontwerp werd gepresenteerd tijdens

de gemeenteavond op 20 juni 2017 en de vaste presentatie gedurende de zomermaanden in Eben-Haëzer. Commentaren vanuit de gemeente zullen in overleg tussen werkgroep en architect worden verwerkt in het definitief ontwerp. Bij het voorlopig ontwerp is ook rekening gehouden met aanvullende wensen van de zijde van de werkgroep Diaconale- maatschappelijke activiteiten. In dat kader werkt nauw met die werkgroep samengewerkt. De kostenberekening van het voorlopig ontwerp werd aan het onafhankelijk bureau Arcom opgedragen. De voortgang van de activiteiten werden besproken tijdens iedere vergadering van de Stuurgroep.

Reacties op het voorlopig ontwerp

In totaal zijn 12 reacties ontvangen. Enkele reacties geven aan dat men het idee van een echte kerk mist. Anderen geven aan het verticale element in het ontwerp te missen. De werkgroep is van mening dat dit feitelijk ook niet in het Programma van Eisen was gedefinieerd. De bedoeling is om een 2de kerkelijk centrum te realiseren, waarin zowel kerkdiensten als andere kerkelijke activiteiten kunnen plaatsvinden; dat is in de ogen van de werkgroep iets wezenlijk anders dan een kerk. Verder wordt aandacht gevraagd voor de wel erg breed geachte zaalopstelling. Meerdere reacties verwijzen naar het raam waarin een kruis is verwerkt. Men acht dit te veel lijken op De Voorhof. Ook wordt aandacht gevraagd voor akoestische aspecten.

De werkgroep is voornemens alle commentaren voor te leggen aan deskundige adviseurs, waaronder deskundigen op het terrein van warmte en energie, akoestisch deskundigen, een ergotherapeut en deskundigen op het terrein van symboliek. De architect zal daarna op basis van hun adviezen het voorlopig ontwerp bijstellen tot het definitief ontwerp. In dit kader zal ook gezocht worden naar een andere oplossing van het raam met het kruis (bijv. glas in lood met bijbels motief).

Resultaten

De resultaten van de werkgroep bouwkundig ontwerp resulteerden in een voorlopig ontwerp op basis van het door de algemene kerkenraad vastgestelde Programma van Eisen, aangepast aan de wensen en verlangens van de werkgroep Diaconaal- maatschappelijke aspecten. Een visuele presentatie is gepresenteerd in onderstaande afbeeldingen. De door Arcom op basis van dit ontwerp uitgevoerde kostenberekeningen komen vrijwel uit op het eerder begrootte bedrag van € 2,3 miljoen. Mede op basis van de binnengekomen commentaren zal het voorlopig ontwerp worden aangepast richting het definitief ontwerp.

Figuur: Aanzicht hoofdingang. Voorlopig ontwerp Architectenbureau RoosRos

Figuur: Visuele inpassing van het centrum in de omgeving (1)

Figuur: Visuele inpassing van het centrum in de omgeving (2)

Figuur: Zijaanzicht in de avond

Werkgroep Financiën

Inleiding

Eind mei is de werkgroep financiën in leven geroepen echter, door diverse omstandigheden heeft de werkgroep geen gelegenheid gehad om voor eind augustus zich serieus met haar taken bezig te houden. De werkgroep financiën bestaat uit Gerben Uijl, Barend de Man, Nico Wijntjes, Henk Arens en Leen Amersfoort. Voor specifieke projecten die zich voordoen kan de werkgroep ook een beroep doen op Marthijn Verboom en Wouter van Essen.

De werkgroep heeft als opdracht het identificeren van een bandbreedte voor het investeringsvoorstel op basis van nadere detaillering van de benodigde bouwsom, kosten en externe financiering. De werkgroep zorgt voor het bepalen van de met het project gemoeide investerings- en exploitatiekosten en de doorrekening van de impact op de begrotingsruimte van onze gemeente bij verschillende scenario's voor financiering en de daarvoor benodigde voorwaarden en overeenkomsten.

Ten behoeve van de eindrapportage had de werkgroep zich hoofdzakelijk gericht op:

- a. Het analyseren van de dynamiek van het verloop van de Vrijwillige Bijdrage over de afgelopen jaren en het op basis hiervan en enkele andere parameters vaststellen van de verwachte Vrijwillige Bijdrage in de komende jaren.
- b. Het doorrekenen van de door het CvK opgestelde Meerjarenbegroting en het actualiseren van de parameters op basis van nieuwe kennis en inzichten en de gevoeligheid van de parameters zichtbaar maken.
- c. De toetsing en goedkeuring van de opgestelde Meerjarenbegrotingen door een onafhankelijke accountant.

Het voorspellen van een financiële toekomst is natuurlijk een principiële onmogelijkheid. Bij het berekenen van het basis scenario is uitgegaan van een conservatieve set van parameters. Aan de volledigheid en juistheid van de lasten is veel extra aandacht gegeven. De opbrengsten zijn positief te beïnvloeden door actieve werving en een adequate opvolging. De mogelijke toekomstige opbrengsten van legaten en giften zijn niet meegenomen in de berekeningen omdat deze opbrengsten principieel niet begroot kunnen worden. De verdere groei van onze kerkelijke gemeente is gebaseerd op basis van de ervaringen van de voorgaande jaren en het groeiscenario voor de gemeente Woudenberg voor de komende jaren zoals berekend door het CBS.

Analyse Vrijwillige Bijdrage 2017

De resultaten van de Actie Kerkbalans 2017 zijn dit jaar grondig bekeken door het CvK en gepresenteerd op de gemeenteavond in juni. Hieruit kon worden opgemaakt dat 40 ingeschreven leden geen bijdrage leverden voor 2017 terwijl zij in 2016 nog wel voor € 5.695,- bijdroegen.

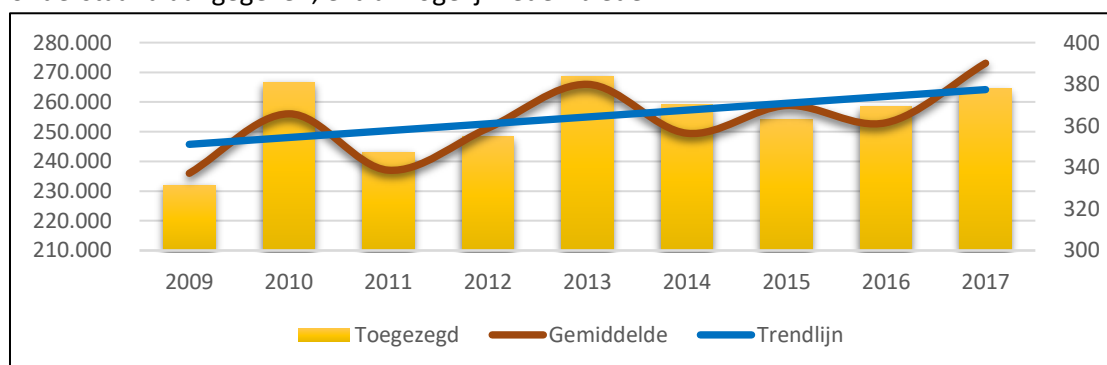
Bij nadere analyse blijkt echter dat dit beeld volledig past in de dynamiek van het verloop van de Vrijwillige Bijdrage over de afgelopen jaren. Het blijkt, zie onderstaande tabel, dat in 2017 het aantal leden dat meer heeft gegeven dan in voorgaande jaren beduidend 50% hoger was dan in de afgelopen jaren. En als een gevolg hiervan zien we ook dat het aantal leden dat minder of gelijk gaf dan afgelopen jaren, beduidend minder was.

De conclusie mag worden getrokken dat bij een gerichte benadering van de leden, met een duidelijke boodschap en doel, veel leden een extra bijdrage willen en kunnen leveren.

Dynamiek Vrijwillige Bijdrage 2017 versus 3 voorgaande jaren			
	<u>2017</u>	<u>Gemiddelde 2014 - 2016</u>	<u>Vershil</u>
Aantal nul gevende leden t.o.v. VJ	40	51	-22%
Gemiste bijdrage in Euro t.o.v. VJ	5.695	7.344	-22%
	<u>2017</u>	<u>Gemiddelde 2014 - 2016</u>	<u>Vershil</u>
Aantal gevende leden	680	679	0%
Bijdrage Euro	264.835	257.181	3%
Gemiddelde Bijdrage in Euro	389	379	3%
	<u>2017</u>	<u>Gemiddelde 2014 - 2016</u>	<u>Vershil</u>
Aantal minder gevende leden*	82	112	-27%
Aantal gelijk gevende leden < +/- 1%*	268	271	-1%
Aantal meer gevende leden*	192	128	50%
*T.o.v. voorgaand jaar vanaf 50€ en hoger is > 85% van de gevers en > 99,3% van de totale VB			
	<u>2017</u>	<u>Gemiddelde 2014 - 2016</u>	<u>Vershil</u>
Aantal gevers 50€ en minder	153	157	-3%

Ontwikkeling verloop Vrijwillige Bijdrage

Op basis van de periode 2009 – 2017 blijkt de langdurige gemiddelde jaarlijkse groei van de Vrijwillige Bijdrage ruim 1,5% te bedragen. Deze geringe groei wordt voornamelijk veroorzaakt door een verhoging van de bijdrage van bestaande leden. Als werkgroep financiën zien we dan ook geen reden om in de opgestelde Meerjaren Ramingen een hoger groei cijfer dan 1,5% voor de Vrijwillige Bijdrage in te nemen zonder daadwerkelijke extra te ontplooiën extra activiteiten, die zeker zoals onderstaand aangegeven, extra mogelijkheden bieden.

Figuur: Ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdragen sinds 2009

Enkel punten die opvallen en waar extra mogelijkheden liggen

Het aantal belijdende leden is de laatste 10 jaar met gemiddeld 1,5% per jaar gegroeid. Het aantal leden dat bijdraagt aan de Vrijwillige Bijdrage is de laatste jaren praktisch gelijk gebleven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat meer leden de laatste jaren niet bijdragen. Indien hier de juiste aandacht en opvolging wordt gegeven mogen we een hogere stijging van de Vrijwillige Bijdrage verwachten dan in de berekeningen van dit rapport aangenomen.

Het valt op dat nieuw ingekomen leden naar verhouding minder bijdragen dan bestaande leden in dezelfde leeftijdscategorie. Kan het zijn dat nieuwe leden, komende uit afgescheiden kerken, niet op de hoogte zijn van de het belang van de VB omdat in afgescheiden kerken de inkomsten uit collecten worden gegenereerd? Het is een aanbeveling om hier tijdens de avond van nieuw ingekomenen aandacht aan de schenken. Indien hier de juiste aandacht aan wordt gegeven mogen we verwachten dat deze groep leden een hogere bijdrage zal geven.

Verder blijkt dat de bijdrage van een aantal leden qua hoogte onverklaarbaar grillig verloopt over de jaren. Diverse jaren aansluitend wordt bijvoorbeeld een gelijkblijvend bedrag per jaar gegeven en onverwachts wordt er in één jaar helemaal geen bijdrage betaald en in de daaropvolgende jaren wordt weer een jaarlijkse bijdrage betaald. Opvolging biedt extra mogelijkheden.

Ook geeft een aantal leden geeft jaar in jaar uit het zelfde bedrag en wellicht zijn zij niet op de hoogte van de jaarlijkse kostenstijgingen als gevolg van inflatie? Door hier aandacht aan te geven kan de totale bijdrage verder worden verhoogd.

Een duidelijke opvolging van de toezeggingen, het bewust maken van de bijdrage die in het voorgaande jaar is gegeven, het wijzen op de jaarlijkse kostenstijging als gevolg van inflatie is een punt van aandacht en overdenking voor het CvK bij de voorbereiding van Actie Kerkbalans. Indien hier een nauwkeurige opvolging aan wordt gegeven mogen we hierdoor een verdere verhoging van de Vrijwillige Bijdrage verwachten.

Doorberekening Meerjarenbegroting en de parameters.

De eerder gepresenteerde Meerjarenbegrotingen zijn door de werkgroep gecontroleerd en waar nodig aangepast naar aanleiding van nieuwe inzichten en de meest recente informatie betreffende de huidige kosten, de ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdrage, de groei van onze hervormde gemeente en van de burgerlijke gemeente over de afgelopen jaren. Een nieuw, zo neutraal mogelijk scenario om de besluitvorming op basis van financiële argumenten te kunnen ondersteunen is opgesteld.

Vermogens- en Financieringsbehoefte

Voor de totaal benodigde financiering van € 2,3 miljoen is er een eigen vermogen beschikbaar van € 876.000. Dit is opgebouwd uit het balanstotaal conform de gunstige jaarrekening 2016 en de opbrengst van diverse onroerend goed transacties minus het benodigde werkkapitaal. Ten opzichte van de eerder aan de gemeente getoonde voorlopige cijfers valt dit wat hoger uit, waardoor er minder geleend hoeft te worden van gemeenteleden en SKG.

Het college van diakenen stelt een lening van € 500.000 met een rente vergoeding van 2% beschikbaar voor een, af te lossen in 25 jaar. Dit zal worden vastgelegd in een overeenkomst tussen CvK en CvD waarin ook de huur door de diaconie van de diverse ruimtes voor gebruik in het kader van de diaconaal maatschappelijke activiteiten is vastgelegd. Deze overeenkomst is nog niet door het

Regionaal College voor de Behandeling van Beheerszaken PKN (RCBB) worden beoordeeld op de gevolgen voor de begroting van de Diaconie.

De werkgroep fondswerving heeft berekeningen opgesteld voor de opbrengsten van diverse te ontwikkelen activiteiten, het verwerven gelden van externe fondsen met name gericht op de te ontwikkelen diaconaal maatschappelijke activiteiten in het nieuwe kerkelijk centrum en te verkrijgen leningen van gemeenteleden. In de opgestelde financieringsbehoefte is het gemiddelde resultaat van hete scenario zoals opgesteld door de werkgroep fondswerving opgenomen. De leningen van gemeenteleden worden over een periode van 25 jaar in jaarlijkse tranches afgelost. De verwachting is dat 50% van de terugbetaling als gift wordt terug geschonken.

We doen een beroep op een bijdrage uit de Solidariteitskas van € 100.000. Dit bedrag is nog niet zeker, maar eventuele tegenvaller kan gecompenseerd worden. Het is ook mogelijk om een gedeelte van de kavel in Het Groene Woud te verkopen. Met deze mogelijke extra inkomstenbron is in de berekening nog geen rekening gehouden.

Aanvullend is dan nog een lening benodigd van de Stichting Kerkelijke Gelden (SKG), of een andere bancaire bron, van € 424.000. Dit bedrag kan van het SKG worden geleend voor een periode van 25 jaar, tegen een rentevergoeding van 3%.

De totale vermogens- en financieringsbehoefte ziet er dan als volgt uit:

Vermogensbehoefte/financieringsbehoefte	
Stichtingskosten Kerkelijk Centrum	€ 2.300.000
Totale investering	€ 2.300.000
<u>Financiering</u>	
Liquiditeit cf jaarrek 2016	€ 776.000
Mutaties onroerend goed	€ 400.000
Werkkapitaal reserve (mjop jr2016+ werkkap)	€ -300.000
Eigen beschikbare middelen	€ 876.000
<u>Bijdrage/giften gemeenteleden</u>	
<u>Leningen</u>	
Diaconie	€ 500.000
Fondswerving- opbrengsten activiteitencie.	€ 75.000
Fondswerving- opbrengsten externe fondsen	€ 60.000
Fondswerving- renteloze lening en giften gem.l.	€ 265.000
Solidariteitskas 100%	€ 100.000
Financiering Bancair	€ 424.000
Totaal benodigde leningen	€ 1.424.000

Doorrekening van de Meerjarenbegroting en de effecten op jaarlijkse exploitatie kosten en cash-flow.

Om de financiële situatie van de gemeente te bepalen bij het realiseren van een tweede kerkelijk centrum zoals voorgenomen en de uitvoering van het extra groot onderhoud aan Eben-Haëzer en de kerk is een meerjarenbegroting opgesteld tot 2027 waarin alle baten en lasten zijn doorberekend zoals onderstaand aangegeven.

Baten

- In de opgestelde Meerjarenbegroting onderstaand een verklaring voor de berekening.
- De te verwachten groei van de Vrijwillige Bijdrage is zoals voorgaand bij de ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdrage aangegeven, gesteld op 1,5%.
- Wij verwachten dat met een gerichte actie voor de Vrijwillige Bijdrage bij de aanvang van de bouw van de tweede locatie, mede gezien de bemoedigende, positieve resultaten van de toezeggingen voor 2017, de Vrijwillige Bijdrage op dat moment met 5% kan stijgen en dat we dit als basis kunnen vasthouden voor de verdere jaarlijkse groei met 1,5%.
- De uitbreiding van de gemeente Woudenberg met de nieuwe wijk Hoevelaar met een kleine 1000 woningen tot 2030 zal ook de groei van onze Hervormde gemeente beïnvloeden. De afgelopen 10 jaar is onze hervormde gemeente in aantal belijdende leden gegroeid met ongeveer 1,5% per jaar, het aantal doopleden afgenomen met 0,7% per jaar en de categorie overige leden afgenomen met 5% per jaar. (zie bijlage). De burgerlijke gemeente zal de komende 20 jaren conform CBS cijfers even sterk, met 1%, groeien als de afgelopen 20 jaren (zie bijlage). Op basis van deze gegevens is in de berekeningen een groei van onze gemeente van totaal 1% per jaar ingenomen. Voor de financiële effecten van de gemeentegroei is immers de groep belijdende leden de belangrijkste. Het is merkwaardig dat de groei van het aantal belijdende leden zich niet heeft vertaald in een groei van het aantal gevers aan de Vrijwillige Bijdrage. Dit is een extra aandachtspunt voor de Kerkrentmeesters. Het percentage ledengroei heeft een zeer grote impact op de doorrekeningen, waarbij ervan uitgegaan wordt dat meer belijdende leden zich ook vertalen in meer gevers aan de VB. Ook wordt aandacht gevraagd voor de volgende twee bullet points .
- De werkgroep financiën heeft geen groei-effect berekend voor wat betreft de mogelijke lagere uitstroom van het leden als gevolg van de in gebruik name van een tweede kerkelijk centrum. Het is bekend dat de laatste jaren er veel (doop)leden over zijn gegaan naar de CGK De Open Hof in Scherpenzeel (gesticht in 1996). Op dit moment zijn daar bijna 200 (doop)leden ingeschreven, komend vanuit onze Hervormde Gemeente, dat is 10% van het huidige (doop)leden aantal van onze gemeente.
- De werkgroep financiën heeft ook geen groei-effect berekend van de mogelijk extra aanzuigende werking vanuit de omgeving rond de locatie van het tweede kerkelijk centrum.
- Over de afgelopen jaren is de opbrengst van collecten vrijwel stabiel en daarom verwachten we alleen een stijging vanwege de groei van de gemeente en het doorvoeren van een inflatiecorrectie op de collectebonnen. Een punt van aandacht is wel dat de werkgroep signaleert dat helaas steeds minder leden de middag/avond dienst bezoeken en dat heeft ook zijn weerslag op de opbrengst van de collecten.
- De opgenomen rente baten voor de tweede locatie zijn overeenkomstig de eerder aangegeven overeenkomst tussen CvK en CvD
- Alle baten zijn op basis van de huidige bekende indicatoren geïndexeerd tot 2027

- Eventueel toekomstige legaten en bestemmingsgiften zijn niet meegenomen in de begroting omdat deze opbrengsten niet van te voren zijn te begroten. De ervaring over de periode 2006 – 2015 leert ons dat we als kerkelijke gemeente per jaar, gemiddeld een bedrag van € 60.000 ontvangen wat dus niet in deze begroting als opbrengst is meegenomen.

Lasten

- De rentelasten zijn conform de afgesproken en/of toegezegde percentages zoals beschreven.
- De lasten voor het tweede kerkelijk centrum zijn ingenomen volgens aangegeven normen.
- Betreffende de MJOP zijn ook de benodigde investeringen die voorzien zijn voor Eben-Haëzer en de kerk in de berekeningen meegenomen.
- Er is een lastenpost opgenomen voor de afdracht van het quotum over de te ontvangen giften van fondsen en gemeenteleden. We zijn op de mogelijkheid gewezen dat indien de giften worden gedoneerd aan een aparte stichting t.b.v. het tweede kerkelijk centrum, deze afdracht niet van toepassing is.
- Alle lasten zijn geïndexeerd op basis van de huidige bekende indicatoren tot 2027.

Parameters en resultaat

Onderstaand geven we een opsomming van de belangrijkste uitkomsten voor wat betreft de exploitatiekosten, de cash-flow, de parameters zoals ingenomen en een indicatie voor het resultaat vanwege een mogelijk meer en/of minder positieve bijstelling van de parameters.

Omschrijving	A= gematigd
Investering 2018	€ 2.300.000
Stijging VB 2e locatie	1,5%
Kostenindexatie	1,5%
Groei Gemeente	1,0%
Duur lening (in jaren)	25
Leningsbedrag SKG	€ 424.000
Rentepercentage	3,0%
Lening CvD	€ 500.000
Duur lening CVD in jaren	25
Rentepercentage CvD	2,0%
Renteloze lening gemeenteleden	€ 265.000
Looptijd in jaren	25
Terugbetalingspercentage	50,0%
resultaat (gem. 2023 - 2027)	-€ 18.641
cash flow (gem. 2023 - 2027)	-€ 6.916
batenindex 2017 vs 2022	119

Door de parameters in het overzicht te wijzigen kan de sensitiviteit hiervan snel worden berekend. Onderstaand volgen een aantal voorbeelden ter indicatie en is snel het gewicht van de diverse parameters duidelijk.

Sensitiviteit van de parameters

Parameter	Effect op resultaat
1% mutatie rente bancaire lening	€ 4.240
1% mutatie groei van de gemeente	€ 24.494
1% mutatie Vrijwillige Bijdrage	€ 18.361
100K€ mutatie bancaire lening	€ 3.000
Legaat 30K€ per jaar	€ 30.000

Extra verbouwing en renovatie Dorpskerk en Eben-Haëzer

Bij het afronden van de opdracht ten behoeve van de rapportage kreeg de werkgroep financiën de informatie door vanuit het CvK dat wellicht ook te zijner tijd een extra investeringen uitgevoerd zou moeten worden aan de dorpskerk en Eben-Haëzer. De kosten voor het reguliere onderhoud van de dorpskerk en Eben-Haëzer worden gedekt door het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) zoals begroot. Het CvK heeft besloten dat op het moment dat eventueel een extra investering hiervoor nodig is, zij hierin zelf actie zal ondernemen en om deze reden is een eventuele extra investering voor dat doel in dit rapport buiten beschouwing gelaten.

Aandachtspunt voor bouwkosten

In de berekeningen van de kosten voor de bouw is uitgegaan van prijspeil juni 2017. Gezien de huidige prijsontwikkelingen in de bouw van materialen en lonen, bevelen we aan om dit prijspeil te actualiseren en indien relevant een volgende doorrekening te maken op basis van gewijzigde bouwkosten.

Accountantsonderzoek

De volledige rapportage is conform richtlijn NV COS 3400 doorgerekend door Van Asselt adviseurs en accountants, waarover een verklaring is afgegeven.

Samenvatting

De werkgroep heeft alle kosten in de begroting zo zorgvuldig mogelijk gecontroleerd en begroot. Voor wat betreft de opbrengsten is doorgerekend met de cijfers van groei en vrijwillige bijdrage zoals de jongste historie ons laat zien. Er is een volledige aansluiting met het resultaat van 2016.

Betreffende de kosten van de 2^e locatie is gerekend met de laatste informatie zoals vermeld in het rapport van de werkgroep Bouw.

Betreffende de opbrengsten van de fondsen is gerekend met het gemiddelde van het scenario zoals dat is verwoord in het rapport van de werkgroep Fondswerving.

Vanuit de analyse die is gemaakt betreffende de ontwikkeling van de Vrijwillige Bijdrage is duidelijk dat met aandacht en adequate opvolging door het CvK, een verdere verhoging van deze bijdrage dan in het rapport aangegeven mogelijk is.

De werkgroep heeft geen mutatie cijfer ingenomen als gevolg van een wijziging van de uitstroom uit onze gemeente en ook geen cijfer ingenomen voor het effect vanwege fysieke aanwezigheid met een

kerkelijk centrum in het Groene Woud. Met ervaringscijfers kunnen vingeroefeningen worden gemaakt maar dat is niet aan de werkgroep.

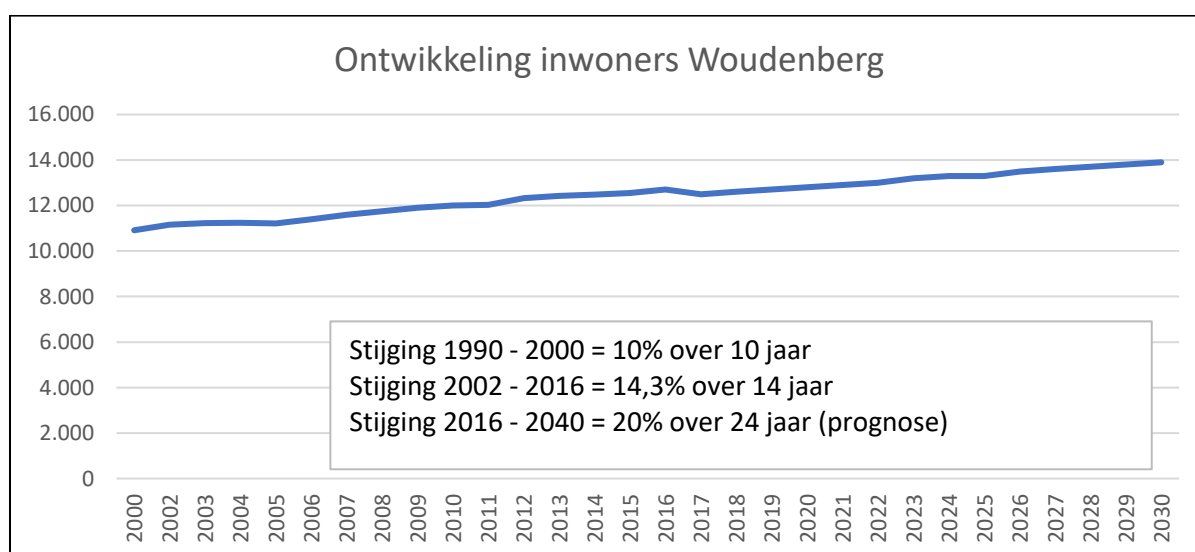
Omdat de positie van de eventueel te verkopen kavel in het Groene Woud niet duidelijk is, is dit deze eventuele opbrengst niet opgenomen in het rapport. Ook zijn legaten, omdat deze niet zijn te becijferen, niet meegenomen in de opgestelde meerjarenbegroting.

Deze zo neutraal mogelijke benadering van het financieel resultaat na de bouw van de 2^e kerkelijke centrum levert volgens de onderliggende berekeningen een exploitatieresultaat van € - 18.641 per jaar op. Uit de sensitiviteit van diverse parameters zoals voorgaand aangegeven kan worden opgemaakt met welke inspanning een kostendekkende begroting kan worden gerealiseerd en hier valt direct op het laag hangende fruit dat geoogst kan worden met een goede opvolging van de Vrijwillige Bijdrage.

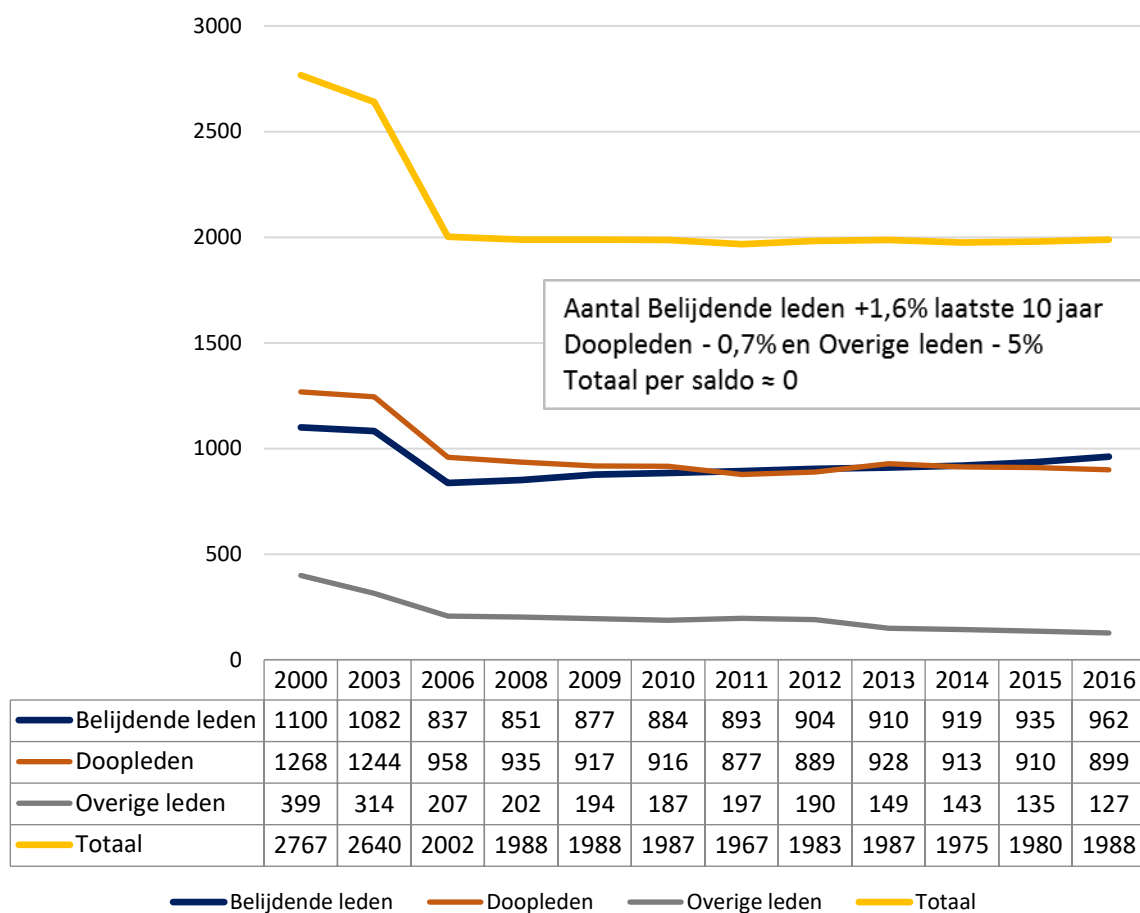
Het was goed om als werkgroep met de cijfers bezig te zijn en tot dit rapport te mogen komen en we zijn ervan overtuigd dat gebed en geloof de belangrijkste krachten zijn om tot de realisatie van een 2^e Hervormd kerkelijk centrum in Woudenberg te komen.

Bijlagen

- Statistiek ontwikkeling ledenbestand Hervormde Gemeente Woudenberg
- CBS statistiek verwachte groei gemeente Woudenberg
- Meerjarenbegroting bouw 2^e locatie (Separaat document op verzoek toe te sturen – groot Excelbestand)

Ontwikkeling ledental Hervormde Gemeente Woudenberg

Werkgroep fondswerving

Opdrachtschrijving

De opdracht van de werkgroep fondsenwerving betreft de volgende zaken:

- Geef een onderbouwd inzicht in de intern beschikbare middelen¹, de omvang daarvan en het moment waarop deze middelen ten vroegste kunnen worden vrijgemaakt.
- Stel een plan op voor interne fondsenwerving in de periode 2017 tot en met 2019 en kwantificeer deze toekomstige opbrengsten daar waar mogelijk. 'Intern' wil zeggen dat het fondsenwerving binnen de eigen gemeente betreft. Denk daarbij aan collectes in het jaarlijkse collecterooster, gerichte acties etc.
- Stel een plan op voor externe fondsenwerving in de periode 2017 tot en met 2019 en kwantificeer deze opbrengsten daar waar mogelijk. Eventuele toezeggingen dienen uiterlijk juni 2017 daar waar mogelijk schriftelijk bevestigd te worden. Deze schriftelijke bevestigingen maken onderdeel uit van de eindrapportage van de werkgroep. In dit kader moet ook worden gedacht aan toestemming van de Belastingdienst op een eventuele fiscale constructie rond obligatieleningen. In het geval van leningen van instanties dienen deze minimaal te zijn voorzien van een intentieverklaring, maar bij voorkeur een offerte.
- Verwerf in de periode tot juni 2017 toezeggingen van gemeenteleden voor het nemen van obligaties goed voor minstens 80% van het benodigde bedrag aan leningen voor de interne financiering van het benodigde kapitaal.
- Voorzie het CvK van adviezen die zij in de aanloop naar de campagnes voor de Vrijwillige Bijdrage in de jaren 2017, 2018 en 2019 kan inzetten.
- Verwerk alle componenten van de opdracht in een zo concreet mogelijke eindrapportage aan de stuurgroep. Op basis van de overall planning dient deze eindrapportage uiterlijk eind mei 2017 te zijn goedgekeurd door de Stuurgroep.

Samenstelling werkgroep Fondsenwerving

Jos van der Lee (voorzitter), Leen Amersfoort (secr.), Leslie Pots, Marianne de Bart, Coen Leenstra en Henk v.d. Wind

Werkwijze werkgroep fondsenwerving

In de achterliggende periode heeft de Werkgroep Fondsenwerving (verder afgekort tot Werkgroep) zich bezig gehouden met de door de Algemene Kerkenraad (verder afgekort tot AK) en de Stuurgroep (verder afgekort tot SG) aan haar verstrekte opdracht. Na de instelling van de vierde Werkgroep 'Financiering' is de focus in de loop van de tijd volledig komen te liggen op het onderwerp externe fondsenwerving.

De Werkgroep, bestaande uit Leen Amersfoort (secretaris), Marianne de Bart, Jos van der Lee (voorzitter), Coen Leenstra, Leslie Pots en Henk van der Wind, heeft maandelijks vergaderd. Telkens kort na de SG-vergaderingen, zodat informatie vanuit de SG snel met de Werkgroep kon worden gedeeld. De Werkgroep is voornamelijk actiegericht bezig geweest; de samenwerking was bijzonder prettig.

De Werkgroep heeft rond de Actie Kerkbalans 2017 de nodige ondersteuning verleend aan het College van Kerkrentmeesters (verder afgekort tot CvK). Enerzijds door mee te denken over de begeleidende tekst voor de brochure en anderzijds door het ontwerpen van een flyer die bij de start

¹ Bij intern beschikbare middelen kan o.a. worden gedacht aan de beschikbare liquide middelen, het afstoten van vaste activa, het invoegen van een maandelijks nieuwbouwcollecte aan het collecterooster etc. etc.;

van Actie Kerkbalans 2017 is verspreid binnen de Hervormde Gemeente Woudenberg. De Werkgroep is van mening dat dit deel van haar opdracht geslaagd is afgerond en dat de boodschap ("houd wat we hebben in stand en zorg voor een 10% hogere bijdrage om de toekomstplannen mogelijk te maken") binnen onze gemeente is geland.

Resultaten

Als het gaat om de externe fondsenwerving heeft de Werkgroep moeten constateren dat ze te vroeg in het besluitvormingsproces aandacht is gaan vragen voor dit onderwerp:

- de mindset van de gemeente was/is nog gericht op de besluitvorming en niet op het beschikbaar stellen van middelen n.a.v. een definitief besluit;
- voor het benaderen van de geselecteerde externe fondsen is input vanuit de overige Werkgroepen een vereiste en moet er sprake zijn van stand beleid binnen het College van Diakenen (verder afgekort tot CvD);
- het daadwerkelijk organiseren van activiteiten is pas zinvol en effectief als de AK een definitief besluit heeft genomen.

Ondanks deze uitdaging qua fasering is de Werkgroep erin geslaagd veel voorbereidend werk te verrichten waar in een later stadium de (financiële) vruchten van geplukt kunnen worden:

- de relevante externe fondsen zijn geselecteerd en kunnen na een definitief besluit door de AK direct worden benaderd;
- het proces rond renteloze leningen is uitgewerkt en van promotiemateriaal voorzien. Voor de administratieve afhandeling is gekozen voor ondersteuning door de organisatie 'Waarde voor je geld'. Tegen een jaarlijkse vergoeding van 0,5% over het nog uitstaande saldo worden we hierin te zijner tijd volledig ontzorgd. 'Waarde voor je geld' biedt overigens tevens de mogelijkheid om hun digitale platform in te zetten voor externe fondsenwerving in de vorm van crowdfunding. De Werkgroep heeft nadrukkelijk gezocht naar het zoveel mogelijk reduceren van de administratieve druk rond de regeling voor renteloze leningen en meent dit gevonden te hebben bij 'Waarde voor je geld'. Gemeenteleden moet ook de mogelijkheid worden geboden tot eenmalige of periodieke giften. Eenmalige giften zijn per definitie aftrekbaar; als periodiciteit gaat spelen moet daarvoor een formeel proces voor worden ingericht. De Werkgroep voorziet hier een toekomstige taak van het CvK, waarbij duidelijke en intensieve communicatie met de gemeente noodzakelijk is;
- de t.z.t. te organiseren activiteiten zijn reeds uitgedacht en verzameld. De werkgroep stelt de AK voor na een positief besluit opnieuw een Werkgroep Fondsenwerving in het leven roept die rapporteert aan de Stuurgroep. Deze Werkgroep moet minimaal bestaan uit een werkgroep lid per 'bron' (zie de onderstaande tabel) en een communicatiedeskundige.

De Werkgroep adviseert de AK om direct na een positief besluit de nieuwe Werkgroep Fondsenwerving te formeren voor een actieve periode tot minimaal de oplevering van een tweede locatie.

Als het gaat om de externe fondsen dan kunnen die voor het overgrote deel pas worden benaderd na een definitief besluit van de AK en de verankering van (een deel van) de door de Werkgroep DMW ontwikkelde plannen in het beleidsplan van het CvD. Dat gezegd hebbend ligt het voor de hand om de geselecteerde fondsen te zijner tijd vanuit de respectievelijke Colleges te laten benaderen.

Voor de drie 'pilaren' onder de externe fondsenwerving (externe fondsen, renteloze leningen / giften en activiteiten) verwacht de Werkgroep de in de onderstaande tabel opgenomen opbrengsten (in een minimaal en maximaal scenario).

Bron	Minimale schatting	Maximale schatting
Externe fondsen	€ 40.000	€ 80.000
Renteloze leningen en giften	€ 175.000	€ 350.000
Activiteitencommissie	€ 50.000	€ 100.000
Totaal	€ 265.000	€ 530.000

Ingeval een aantal vermogende gemeenteleden 'opstaat' en een substantiële bijdrage toezegt, behoort op de post renteloze leningen een opbrengst van € 500.000 tot de mogelijkheden. Echter, het leek de Werkgroep goed om hierin de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Op basis van deze schattingen en het inzicht dat de Werkgroep heeft gekregen in enerzijds de intern beschikbare middelen en anderzijds de mogelijkheden voor (externe) financiering, durft de Werkgroep de stelling aan dat als het gaat om de financiering voor een tweede kerkelijk centrum de AK een positief besluit kan nemen.